

DIPLOMAMUNKA

Bagdi Dávid István

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Fordító és tolmács mesterszak

fordítói szakirány

2015

**Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Fordító és tolmács mesterszak
fordítói szakirány**

**A PROSTITÚCIÓ HELYZETE
HOLLANDIÁBAN A BORDÉLYHÁZAKAT
TILTÓ ÁLTALÁNOS TÖRVÉNY
MEGSZÜNTETÉSE UTÁN**

című jelentés

**FORDÍTÁSA ÉS KOMMENTÁLÁSA
FORDÍTÓI SZEMSZÖBGŐL**

**Készítette:
Bagdi Dávid István
nyelvpár: holland (B) – angol (C)**

**Konzulens:
Dr. Bozzay Réka Kornélia
egyetemi adjunktus**

**Debrecen
2015**

NYILATKOZAT

Alulírott BAGDI DAVID ISTVÁN.....,
a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának hallgatója ezennel büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom és aláírással igazolom, hogy
A PROSTITÚCIÓ HELYZETE HOLLANDIÁBAN A BORDÉLYHÁZAKAT TILTÓ ÁLTALÁNOS TÖRVÉNY MEGSZÜNTETÉSE UTÁN CÍMŰ JELENTÉS FORDÍTÁSA ÉS KOMMENTÁLÁSA FORDÍTÓI SZEMSZÖGBŐL
című diplomamunkám saját, önálló munkám; az abban hivatkozott nyomtatott és elektronikus szakirodalom felhasználása a szerzői jogok nemzetközi szabályainak megfelelően készült.

Tudomásul veszem, hogy diplomamunka esetén plágiumnak számít:

- szó szerinti idézet közlése idézőjel és hivatkozás megjelölése nélkül;
- tartalmi idézet hivatkozás megjelölése nélkül;
- más szerző publikált gondolatainak saját gondolatként való feltüntetése.

Alulírott kijelentem, hogy a plágium fogalmát megismertem. Tudomásul veszem, hogy plágium esetén diplomamunkám visszautasításra kerül.

Továbbá felelősségem tudatában nyilatkozom arról, és aláírással igazolom, hogy a Debreceni Egyetem Elektronikus archívumába (DEA) a <http://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/85081> címre feltöltött diplomamunkám mindenben megegyezik a benyújtott papíralapú és/vagy CD formátumú dolgozattal.

Debrecen, 2015. év április hó 13. nap

.....
aláírás

TARTALOMJEGYZÉK

A FORRÁSNYELVI SZÖVEG ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE	1.
<hr/>	
1. SAMENVATTING.....	4.
1.1 INLEIDING EN ONDERZOEKSVRAGEN	4.
1.2 METHODEN VAN ONDERZOEK	4.
1.3 WETGEVING EN BELEID	6.
1.4 CONCLUSIES	6.
1.5 BEHEERSING EN REGULERING EXPLOITATIE PROSTITUTIE	7.
1.6 BESTRIJDEN VAN EXPLOITATIE VAN ONVRIJWILLIGE PROSTITUTIE	8.
1.7 BESCHERMEN VAN MINDERJARIGEN TEGEN SEKSUEEL MISBRUIK	9.
1.8 BESCHERMEN VAN DE POSITIE VAN PROSTITUEES	10.
1.9 ONTVLECHTEN VAN PROSTITUTIE EN CRIMINELE RANDVERSCHIJNSELEN	11.
1.10 TERUGDRINGEN VAN DE OMVANG VAN PROSTITUTIE DOOR ILLEGALEN.....	11.
2. STRAFBARE VORMEN VAN EXPLOITATIE VAN PROSTITUTIE.....	12.
2.1 NIET-VERGUNDE EXPLOITATIE	12.
2.2 NIET-LEGALE ARBEID	14.
2.3 MINDERJARIGHEID.....	16.
2.4 UITBUITING.....	17.
2.5 ONTWIKKELINGEN	20.
<hr/>	
1. ÖSSZEFOGLALÁS	22.
1.1 BEVEZETÉS ÉS A KUTATÁS KÉRDÉSEI.....	22.
1.2 A KUTATÁS MÓDSZEREI.....	23.

1.3 TÖRVÉNYHOZÁS ÉS POLITIKA	24.
1.4 KONKLÚZIÓK.....	24.
1.5 A PROSTITÚCIÓS VÁLLALKOZÁSOK ÉS A PROSTITÚCIÓ FELÜGYELETE ÉS SZABÁLYOZÁSA	25.
1.6A NEM ÖNKÉNTESEN DOLGOZÓ PROSTITUÁLTAK FOGLALKOZTATÁSA ELLENI KÜZDELEM	26.
1.7 A KISKORÚAK VÉDELME A SZEXUÁLIS KIZSÁKMÁNYOLÁSSAL SZEMBEN	27.
1.8 A PROSTITUÁLTAK HELYZETÉNEK VÉDELME	28.
1.9 A PROSTITÚCIÓ ÉS AZ AZZAL JÁRÓ BŰNÜGYI JELENSÉGEK SZÉTVÁLASZTÁSA.....	29.
1.10 AZ ILLEGÁLIS PROSTITÚCIÓ MÉRETÉNEK VISSZASZORÍTÁSA.....	29.
2. A PROSTITÚCIÓ BÜNTETENDŐ FORMÁI.....	31.
2.1 ILLEGÁLIS MUNKÁLTATÁS	31.
2.2 ILLEGÁLIS MUNKAVÉGZÉS	33.
2.3 KISKORÚSÁG	35.
2.4 KIZSÁKMÁNYOLÁS	37.
2.5 FEJLŐDÉSEK	40.
<hr/>	
FORDÍTÓI KOMMENTÁROK.....	42.
<hr/>	
TERMINUSOK JEGYZÉKE	74.
<hr/>	
FELHASZNÁLT IRODALOM ÉS SEGÉDESZKÖZÖK	83.

A FORRÁSNYELVI SZÖVEG ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

Szakedolgozatom forrásnyelvi szövegeként szolgáló tanulmány 2007-ben íródott Hollandiában. Szerzője A.L. Daalder, de a szövegben sok más kutató beszámolója is szerepel. A tanulmány eredeti címe *Prostitutie in Nederland na opheffing van het bordeelverbod*, melyet magyarul úgy fordíthatunk, hogy *A prostitúció helyzete Hollandiában a bordélyházakat tiltó általános törvény megszüntetése után*.

Mivel Hollandiában 2000. október elseje előtt hatályban volt egy törvény¹, mely addig tiltotta a bordélyházak működését, a törvény eltörlése után szükség volt egy kutatásra, ami összefoglalja a változásokat. A törvényhozó hatalom célja az volt, hogy a változtatással nagyobb teret engedjen a prostitúciónak, és az addig csupán eltűrt tevékenységek legalizálásával nagyobb betekintést kapjon a színpad mögött játszódó eseményekbe.

A kutatás több részből áll, egy hosszabb bevezető után foglalkozik többek között a prostitúciós ágazattal, a szabályozással és a prostituáltak védelmével, valamint a prostitúció büntetendő formáival is. Zárásként egy konklúzióban írja le a kutatás eredményeit.

Mivel egy hosszú tanulmányról van szó, szakdolgozatomban nem szerepelt az összes fejezet fordítása, csupán az *Összefoglalás* (Samenvatting) és *A prostitúció büntetendő formái* (Strafbare vormen van exploitatie van prostitutie) című részek.

Az *Összefoglalás* c. részben szó esik a kutatás kérdéseiről, módszereiről, törvényhozásról és a prostitúciós politikáról, a prostitúciós vállalkozások és a prostitúció felügyeletének szabályozásáról, a nem önkéntesen dolgozó prostituáltak foglalkoztatása elleni küzdelemről, a kiskorúak szexuális kizsákmányolása elleni küzdelemről, a prostituáltak helyzetének védelméről, a prostitúcióval járó bűnügyi jelenségekről, illetve ezeknek a szétválasztásáról, az illegalitás mértékének visszaszorításáról, valamint egy konklúziót is olvashatunk.

A prostitúció büntetendő formái c. részben az illegális munkavégzésről, az illegális munkáról, a kiskorúságról, a kizsákmányolásról valamint a fejlődésekről olvashatunk.

Mivel a szakdolgozat alapvetően a tanulmány fordításáról és annak kommentálásáról szól, így a forrásnyelvi szöveget Reiss fordításszempontrú szövegtipológiáján keresztül szeretném röviden jellemezni. A tanulmány a tartalomközpontú szövegekhez sorolható, melyeknek nyelvi ábrázoló funkciója a domináns. Ilyen szövegek lehetnek többek között sajtóhírek,

¹ A. L. Daalder: *Prostitutie in Nederland na opheffing van het bordeelverbod* (9. old., ford:B.D.I.)

használati utasítások vagy - mint a tanulmány esetében - szakszövegek is. A tartalomközpontú szövegek esetén a tartalom és az információ közlése a legfontosabb, de ez természetesen nem jelenti a forma figyelmen kívül hagyását.²

A forrásnyelvi szöveg a tudományos stílus főbb műfaji kategóriái közül a tanulmányok kategóriába sorolható³, azon belül szociológiai szövegnek tekinthető, mely ebben az esetben viszonylag sok szakkifejezést és terminust használ. Ezek többsége erősen a prostitúcióhoz kötődik.

A szövegre - hasonlóan más tudományos típusú szövegeknél - jellemző a pontosság, az objektivitás és a logikusság. A pontosság első sorban a nagy számú terminológia használatában fedezhető föl⁴, mely a fordítás során kisebb-nagyobb nehézséget okozott, mert egyes holland szakkifejezések (mint pl. a „ketenaanpak jeugdprostitutie” - „a fiatalok prostitúcióval foglalkozó, összehangolt munkamódszer”) nem minden esetben adhatók vissza a célnyelven olyan tömör megfogalmazásban, mint ahogyan a forrásnyelvi szövegben szerepeltek. Erre több példa a "Fordítói kommentárok" című fejezetben található.

A tanulmány fordított részeinek objektivitása abban mutatkozik meg, hogy nem foglal állást a témában, illetve kerüli az érzelmi színezettel rendelkező szavak használatát.⁵

A tanulmány egésze logikusan felépített, a prostitúció különböző aspektusairól szóló fejezetek jól elkülönülnek egymástól, valamint könnyen követhetők is.

² Károly Krisztina: Szövegtan és fordítás (138-140 old.)

³ Dr. Györke Zoltán, *Bevezetés a szaknyelvek tanulmányozásába* című, 2010-ben a Szegeti Tudományegyetemen elhangzott előadásához készült diasor alapján 14-15. dia

⁴ Dr. Györke Zoltán, *Bevezetés a szaknyelvek tanulmányozásába* című, 2010-ben a Szegeti Tudományegyetemen elhangzott előadásához készült diasor alapján 14-15. dia

⁵ Dr. Györke Zoltán, *Bevezetés a szaknyelvek tanulmányozásába* című, 2010-ben a Szegeti Tudományegyetemen elhangzott előadásához készült diasor alapján 14-15. dia

PROSTITUTIE IN NEDERLAND NA OPHEFFING VAN HET BORDEELVERBOD

vertalingen van hoofdstukken *Samenvatting* en *Strafbare vormen van exploitatie van
prostitutie*

A PROSTITÚCIÓ HELYZETE HOLLANDIÁBAN A BORDÉLYHÁZAKAT TILTÓ ÁLTALÁNOS TÖRVÉNY MEGSZÜNTETÉSE UTÁN

Az Összefoglalás és a Prostitúció büntetendő formái című fejezetek fordítása

1. Samenvatting

1.1 Inleiding en onderzoeksvragen

Het algemeen bordeelverbod is op 1 oktober 2000 opgeheven in Nederland. De kern van de wetswijziging is dat vormen van exploitatie van prostitutie waarin meerderjarige prostituees vrijwillig werkzaam zijn onder bepaalde voorwaarden niet langer verboden zijn. Tegelijkertijd is het de intentie van de wetgever om onaanvaardbare vormen van exploitatie van prostitutie (in het bijzonder diverse vormen van mensenhandel) krachtig te bestrijden. In 2001/2002 heeft een eerste evaluatie van de wetswijziging plaatsgevonden. De minister van Justitie heeft aan de Tweede Kamer toegezegd dat hij enkele jaren na de inwerkingtreding van de wet opnieuw een evaluatieonderzoek zou laten plaatsvinden. Aan het WODC is gevraagd de regie te voeren over deze evaluatie. In opdracht en onder begeleiding van het WODC zijn drie deelonderzoeken uitgevoerd. De resultaten van de deelonderzoeken worden in dit rapport samengevat en gecombineerd met relevante gegevens uit andere onderzoeken en rapporten.

De doelstelling van dit onderzoek is het leveren van informatie over de stand van zaken met betrekking tot prostitutie in Nederland in 2006 in het licht van de evaluatie van de opheffing van het bordeelverbod, teneinde flankerend beleid te kunnen ontwikkelen indien dat noodzakelijk mocht blijken te zijn.

De onderzoeksvragen luiden:

- Wat is de stand van zaken rond de prostitutie in Nederland op het terrein van gemeentelijk beleid, handhaving en naleving?
- Wat is de stand van zaken betreffende de sociale positie van prostituees in Nederland?
- Wat is de aard en omvang van onvrijwillige prostitutie, prostitutie door minderjarigen en prostitutie door vrouwen zonder geldige werkvergunning?
- Welke ontwikkelingen hebben er de afgelopen jaren in de prostitutie plaatsgevonden en in welke mate is het aannemelijk dat eventuele verschuivingen (mede) veroorzaakt zijn door de opheffing van het bordeelverbod?

1.2 Methodes van onderzoek

De drie deelonderzoeken zijn door verschillende instituten onder regie van het WODC uitgevoerd.

DSP-groep heeft onderzoek gedaan naar het gemeentelijke prostitutiebeleid, naar de regulering en naar de handhaving van dat beleid. Onder alle Nederlandse gemeenten is een enquête gehouden. In totaal is de vragenlijst ingevuld door 385 gemeenten (84%). Aan de gemeenten die de enquête niet hebben ingevuld zijn via een belronde nog enkele vragen gesteld. De respons is zo hoog, dat de uitkomsten als representatief voor alle Nederlandse gemeenten worden verondersteld. Ter verdieping van de uitkomsten is in zes gemeenten een kwalitatief onderzoek gehouden. Op basis van enkele criteria is gekozen voor Amsterdam, Den Haag, Hulst, Leeuwarden, Nieuwegein en Tilburg. In die gemeenten zijn in totaal 67 diepte-interviews gehouden met gemeenteambtenaren, gemeentelijke diensten, prostituees, exploitanten, politiemensen en andere betrokkenen.

Regioplan Beleidsonderzoek heeft onderzoek gedaan naar de sociale positie van prostituees in de vergunde sector. Het richt zich in het bijzonder op raamprostitutie, clubs, privéhuizen, escort en massagesalons. Het onderzoek heeft in 20 gemeenten verspreid over het land plaatsgevonden. Er zijn 354 prostituees geïnterviewd en 49 exploitanten. De interviews zijn face-to-face afgenomen met behulp van gestructureerde vragenlijsten. Het merendeel van de prostituees is niet in Nederland geboren en een substantieel deel van de interviews is daarom in een andere taal (vooral Engels of Spaans) afgenomen.

Intraval heeft onderzoek gedaan naar de aard en omvang van diverse vormen van niet-legale prostitutie. In dit deelonderzoek ligt de nadruk op vormen van prostitutie die zich meer in het verborgene afspelen. Daarmee is dit ook het deelonderzoek waarin het trekken van kwantificeerbare conclusies en het generaliseren van de conclusies naar de prostitutie in heel Nederland de meeste problemen oplevert. De onderzoekers hebben in een algemeen deel globale informatie over de verschillende bovengenoemde vormen van prostitutie verzameld door middel van deskresearch, interviews met 29 sleutelinformanten en de analyse van beschikbare registratiegegevens over mensenhandel. Het zwaartepunt van het onderzoek betrof een verdiepende studie in vier regio's naar illegaliteit en uitbuiting in de prostitutiebranche. In Amsterdam, Eindhoven, Groningen en Noord en Midden-Limburg zijn registratiegegevens verzameld, sleutelinformanten gesproken, exploitanten, prostituees en klanten geïnterviewd en hebben observaties plaatsgevonden. In totaal zijn voor dit deelonderzoek ongeveer 190 personen geïnterviewd. Tevens is per regio het aanbod aan prostitutie in kaart gebracht door middel van gemeentelijke gegevens en via (lokale) dagbladen en internet.

Het WODC heeft een overkoepelende rapportage geschreven waarin de doelstellingen van de wetswijziging de leidraad vormen. De belangrijkste resultaten uit de deelonderzoeken worden hierin gecombineerd met elkaar en met relevante gegevens uit andere onderzoeken en rapportages.

1.3 Wetgeving en beleid

Met de wetswijziging die in 2000 van kracht werd, zijn het algemeen bordeelverbod en het verbod op souteneurschap opgeheven; de desbetreffende artikelen zijn uit het Wetboek van Strafrecht geschrapt. Tevens is de strafbaarstelling van ongewenste vormen van prostitutie en seksueel misbruik van minderjarigen aangescherpt. Het nieuwe wetsartikel 250a in het Wetboek van Strafrecht stelde alle vormen van uitbuiting in de prostitutie strafbaar. In oktober 2002 is bij een partiële herziening van de zedelijkheidswetgeving een aantal relevante wetsartikelen aangepast, vooral met het oog op een betere bescherming van minderjarigen. Artikel 250a is na aanscherping, uitbreiding en hernummering uitgedomd in het huidige wetsartikel 273f van het Wetboek van Strafrecht.

De bestuurlijke verantwoordelijkheid is primair bij de lokale overheid gelegd. De gemeenten zijn dan ook de belangrijkste vormgevers van het prostitutiebeleid.

1.4 Conclusies

De vergunningverlening is praktisch overal op orde en overal vinden in meer of mindere mate controles plaats, waardoor het in de eerste evaluatie geconstateerde gebrek aan gelijkvormigheid is afgenomen (maar niet uit gebannen). In het onderzoek naar niet-legale prostitutie wordt geconstateerd dat de strikte handhaving in de verdiepingsregio's niet lijkt te hebben geleid tot een verschuiving naar niet-vergunde prostitutie binnen het gebied. Verplaatsingen tussen regio's of gemeenten komen minder voor dan tijdens de eerste evaluatie, maar er worden wel verplaatsingen geconstateerd naar gemeenten met minder strenge regelgeving of handhaving. Met name de escortbranche heeft nog de keuze zich te vestigen in gemeenten waar voor escort geen vergunning vereist is.

De politie is (nog steeds) de belangrijkste controlerende partij in de vergunde sector en voert controles uit die bijvoorbeeld ook door de Arbeidsinspectie uitgevoerd zouden kunnen worden. Een groot deel van de beschikbare capaciteit van de politie wordt besteed aan

controles in de vergunde sector, waardoor de capaciteit voor een controlerende en opsporende rol bij strafbare vormen van exploitatie in de niet-vergunde sector, beperkt is. Binnen de prostitutiebranche is men van mening dat vergunde bedrijven vaker gecontroleerd worden dan niet-vergunde bedrijven. Deze situatie ondermijnt de bereidheid van exploitanten van vergunde bedrijven om zich aan de regels te houden en compliceert de aanpak van mensenhandel.

Bij deze wetswijziging heeft enerzijds een legalisatie plaatsgevonden (van exploitatie van vrijwillige prostitutie van meerderjarigen die over de vereiste papieren beschikken) maar anderzijds juist een aanscherping van de strafbaarstelling van ongewenste vormen van prostitutie. De legalisatie heeft de meeste aandacht gekregen. Toch lijkt niet zo zeer de legalisatie, als wel de strengere handhaving op strafbare vormen van prostitutie het meeste teweeg te hebben gebracht. In feite is sprake van een paradoxale situatie: waar voorheen exploitatie verboden was en nu gelegaliseerd, hebben prostituees en exploitanten het gevoel dat de regelgeving strenger geworden is, terwijl het in de praktijk gaat om striktere handhaving in plaats van de gedoogsituatie van voorheen. Internationaal wordt Nederland door sommige landen gezien als een land waar op het gebied van prostitutie alles mogelijk is en mensenhandel wordt gefaciliteerd, terwijl mensenhandel juist eerder bemoeilijkt is doordat meer gehandhaafd wordt dan in de situatie waarin alle exploitatie van prostitutie verboden was.

1.5 Beheersing en regulering exploitatie prostitutie

De vergunningverlening is op orde. Bij de gemeenten geniet een lokaal maximumbeleid de voorkeur, maar binnen de quota zijn er anno 2006 wel mogelijkheden voor de vestiging van nieuwe seksinrichtingen. Gemeenten hebben de locatiegebonden prostitutiebedrijven redelijk onder controle. Locatiegebonden prostitutiebedrijven zonder vergunning zijn ver in de minderheid. Voor de niet-locatiegebonden bedrijven is de situatie gecompliceerder. Een uitsluitend lokaal gerichte aanpak ten aanzien van niet locatiegebonden vormen van exploitatie van prostitutie is niet afdoende. Het is zeer eenvoudig voor de bedrijven om uit te wijken naar een andere gemeente of regio waar óf geen vergunning vereist is, óf de aanpak minder streng is.

Daarnaast bestaan er moeilijk te controleren sectoren zoals parenclubs, saunaclubs en massagesalons. De parenclubs en saunaclubs hebben met elkaar gemeen dat er officieel vaak geen prostitutie plaatsvindt. Zowel prostituees als prostituanten komen officieel als betalende bezoekers van de club binnen en de exploitant heeft (officieel) geen enkele bemoeienis met wat de bezoekers vervolgens met elkaar afspreken en doen. Er is geen grond voor handhavende instanties om bijvoorbeeld de prostituees die als saunabezoeker binnen zijn gekomen, te controleren op hun papieren.

Zowel de vraag naar als het aanbod van prostitutie schijnt de afgelopen jaren te zijn afgenomen. Het is echter de vraag in hoeverre dit een gevolg is van de opheffing van het bordeelverbod en de daarmee gepaard gaande meer strikte handhaving. Het is meer aannemelijk dat de afname van de vraag is veroorzaakt door andere factoren zoals de verslechterde economie en de groei van internet. Andere mogelijke oorzaken die in het onderzoek genoemd zijn, zijn een gebrek aan innovatie in de prostitutiesector, waardoor aanbod en vraag minder goed op elkaar aansluiten; de erotisering van het uitgaansleven, waardoor vrijwillige onbetaalde seksuele activiteiten zijn toegenomen; en de afschrikwekkende werking op klanten van cameratoezicht in prostitutiegebieden. De afname van de vraag kan tot slot deels veroorzaakt zijn door een afname in de diversiteit van het aanbod. Die afname in diversiteit hangt wel samen met de toegenomen handhaving in de prostitutiesector doordat het voor buitenlandse vrouwen zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning moeilijker is geworden in de prostitutie werkzaam te zijn.

1.6 Bestrijden van exploitatie van onvrijwillige prostitutie

Onvrijwilligheid is vaak zeer moeilijk te constateren door derden. Het is daarom praktisch onmogelijk iets te zeggen over eventuele ontwikkelingen in het aantal prostituees dat onder enige mate van dwang werkzaam is.

Signalen van onvrijwillige prostitutie zijn tijdens het veldwerk van het onderzoek naar niet-legale prostitutie aangetroffen, zij het in geringe mate. Een aantal van de signalen voor uitbuiting die door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel worden onderscheiden, is wel door de onderzoekers in de praktijk opgemerkt, de omvang was echter beperkt. Van de geïnterviewde prostituees in de vergunde sector meldt acht procent onder enige vorm van dwang in de prostitutie te zijn begonnen.

Complicerende factor bij de bestrijding van de exploitatie van onvrijwillige prostitutie is dat beleid, vergunningverlening en handhaving vooral gericht zijn op exploitanten. Exploitanten kunnen weliswaar dwang uitoefenen, maar dwang wordt vooral uitgeoefend door pooiers die meer op de achtergrond opereren en waar exploitanten geen weet van hoeven te hebben. Pooiers zijn nog altijd een veelvoorkomend verschijnsel. Prostituees met pooiers zijn vooral werkzaam achter de ramen, in de escort en thuis. In die sectoren is het voor pooiers het meest eenvoudig om prostituees in de gaten te (laten) houden. Dat het aantal prostituees met pooiers niet lijkt te zijn afgenomen, is zorgwekkend in het kader van de bestrijding van exploitatie van onvrijwillige prostitutie. Wel lijkt het bewustzijn over het voorkomen van onvrijwilligheid en uitbuiting te zijn toegenomen bij exploitanten en prostituees.

Gezien het problematische karakter van het signaleren van en optreden tegen onvrijwilligheid, zijn instrumenten die daarbij behulpzaam kunnen zijn zeer gewenst. In dit verband is de campagne ‘Schijn bedriegt’ van Meld Misdaad Anoniem een nuttige aanvulling gebleken.

1.7 Beschermen van minderjarigen tegen seksueel misbruik

De onderzoekers van het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie concluderen dat van minderjarigheid in de vergunde sector nauwelijks sprake lijkt te zijn en dat in het niet-vergunde deel van de prostitutie eveneens geen signalen over een grote aanwezigheid van minderjarigheid zijn. Binnen vergunde prostitutiebedrijven worden bij controles slechts zeer incidenteel minderjarigen aangetroffen. Echter, het is niet eenvoudig om duidelijkheid te krijgen over het voorkomen van minderjarigheid doordat de leeftijd van jonge prostituees vaak moeilijk is in te schatten, waardoor ook hulpverleners weinig zicht hebben op de omvang. De onderzoekers van het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie zijn bij hun observaties zelf geen minderjarige prostituees tegengekomen.

Wel zijn er signalen van meisjes die vanaf hun achttiende verjaardag in de prostitutie actief zijn. Om die reden is er zowel in Eindhoven als in Groningen een ketenaanpak jeugdprostitutie opgezet. In Amsterdam wordt met een ketenaanpak voor slachtoffers van zogenoemde loverboys gewerkt, met bijzondere aandacht voor minderjarigen.

Uit het deelonderzoek naar de positie van prostituees blijkt dat vijf procent van de geïnterviewde prostituees uit de vergunde sector begonnen is als prostituee op een leeftijd onder de achttien jaar. Jonge starters zijn momenteel voornamelijk werkzaam in de escort.

Meer dan de helft van de prostituees die in de escort werkzaam zijn, is begonnen op een leeftijd jonger dan twintig jaar. Ruim tien procent was zelfs jonger dan achttien jaar.

De beschikbare gegevens maken geen uitspraken mogelijk over een eventuele ontwikkeling door de jaren heen in de omvang van het aantal minderjarigen dat in de prostitutie werkzaam is.

1.8 Beschermen van de positie van prostituees

De arbeidsverhoudingen in de vergunde bedrijven zijn de afgelopen jaren nauwelijks veranderd, van een betekenisvolle verbetering is geen sprake. Binnen de branche heerst nog altijd verwarring over de vormgeving van de arbeidsverhoudingen. Prostituees en exploitanten houden tegenover de Belastingdienst vol dat de prostituees zelfstandig werkzaam zijn, maar tegelijkertijd vindt er op grote schaal bemoeienis van exploitanten met de werkzaamheden van prostituees plaats, op zo'n manier dat in feite sprake is van gezagsverhoudingen. De rechtspositie van prostituees is slecht. In de huidige praktijk worden, ondanks het feitelijk bestaan van gezagsverhoudingen, de risico's van niet kunnen werken geheel op de prostituees afgewenteld. Het is niet te verwachten dat verbeteringen vanzelf vanuit de sector tot stand zullen komen. Wellicht is een koppeling van het stellen van minimumeisen ten aanzien van de arbeidsverhoudingen aan het vergunningenbeleid een mogelijkheid.

Op het terrein van de arbeidsomstandigheden zijn weinig echte misstanden gesignaleerd, maar er zijn wel grote verschillen in de omstandigheden waaronder prostituees hun werk verrichten. Prostituees spelen hier deels op in door een bedrijf te veruilen voor een ander als de omstandigheden slecht zijn. De mate van emotioneel welbevinden van prostituees is echter op alle gemeten aspecten lager dan in 2001 en het gebruik van kalmeringsmiddelen is toegenomen.

In het kader van de bescherming van de positie van prostituees is het belangrijk dat prostituees voldoende uitstapmogelijkheden hebben indien zij willen of moeten stoppen met het werk in de prostitutie. Slechts zes procent van de gemeenten meldt desgevraagd dat in het beleid aandacht wordt besteed aan uitstapmogelijkheden voor prostituees.

1.9 Ontvlechten van prostitutie en criminele randverschijnselen

Criminele randverschijnselen zijn in deze evaluatie slechts zijdelings aan bod gekomen. Voor de ontvlechting van prostitutie en criminele randverschijnselen is een goede toetsing bij de vergunningverlening belangrijk. In dat kader kan de Wet BIBOB een grote rol spelen. Op basis van die wet kunnen bestuursorganen weigeren een beschikking te geven (of deze intrekken) indien ernstig gevaar bestaat dat deze mede zal worden gebruikt om strafbare feiten te plegen of geldelijk voordeel uit strafbare feiten te benutten. In de meeste gemeenten is nog geen gebruik gemaakt van de wet, maar het gebruik in de sector van de seksuele dienstverlening is wel in opkomst. In 2006 is Amsterdam gestart met het inzetten van de BIBOB-procedure bij het checken van vergunningaanvragen voor de prostitutiesector. Dat heeft ertoe geleid dat ten tijde van dit onderzoek Amsterdam op basis van de Wet BIBOB besloten heeft een groot aantal vergunningen van een zeer beperkt aantal ondernemers voor raambordelen in te trekken. De uitkomst van eventuele beroepsprocedures dient afgewacht te worden voordat kan worden geconcludeerd hoe succesvol het inzetten van de BIBOB-procedure kan zijn.

1.10 Terugdringen van de omvang van prostitutie door illegalen

Het aantal prostituees uit Rusland, Roemenië, Bulgarije en Latijns-Amerikaanse landen (die over het algemeen niet over de vereiste papieren beschikten) is gedaald. In alle sectoren in de onderzochte verdiepingsregio's is een toename gesignaleerd van prostituees uit landen van Oost-Europa die onder de EER vallen. Zij lijken voor een deel de plaats in te nemen van vrouwen uit de eerder genoemde landen. Het aantal vrouwen dat zich zonder de vereiste papieren aanmeldt bij clubs, is gedaald. Het aanbod van buitenlandse prostituees door bemiddelaars bij clubs is eveneens afgenomen. Daarenboven is bij controles het aantal geconstateerde overtredingen afgenomen, in het bijzonder op het terrein van het verrichten van werk zonder in het bezit te zijn van de daarvoor vereiste papieren. Zowel exploitanten als prostituees geven te kennen dat voor vrouwen zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning de consequenties van de wetswijziging het grootst zijn. Al met al lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat het aantal buitenlandse prostituees dat werkt zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning in het algemeen is afgenomen. Verscherpte controles en handhaving hebben aan deze ontwikkeling bijgedragen.

2. Strafbare vormen van exploitatie van prostitutie⁶

Enkele doelstellingen die aan de wetwijzigingen zijn verbonden betreffen strafbare vormen van exploitatie van prostitutie (onvrijwillige prostitutie, prostitutie door minderjarigen en prostitutie door personen zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfstitel). Deze doelstellingen staan in dit hoofdstuk centraal.

2.1 Niet-vergunde exploitatie

Indien een gemeente een vergunningbeleid kent voor de prostitutiesector, is een gemeentelijke vergunning nodig om een seksinrichting te exploiteren. Het exploiteren van een seksinrichting zonder de benodigde vergunning is strafbaar. Uit het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie komt naar voren dat in meerdere gemeenten inrichtingen worden geëxploiteerd zonder dat hiervoor een vergunning is afgegeven, waar die vergunning echter wel vereist is.⁷ Het merendeel van de seksinrichtingen in de verdiepingsregio's blijkt wel over een exploitatievergunning te beschikken. Het aandeel niet-vergunde bedrijven binnen de raambordelen, clubs en privéhuizen in de verdiepingsregio's lijkt op basis van de observaties en de concrete informatie van informanten, zeer gering. Niet-vergunde bedrijven zijn het meeste aangetroffen binnen de escort en het thuiswerk.

De onderzoekers hebben in de literatuur en via sleutelinformanten signalen gekregen van niet-vergunde prostitutie vanuit diverse locaties zoals horecagelegenheden, hotels en thee- en koffiehuisen. Concrete aanwijzingen konden echter niet altijd worden genoemd en tijdens het veldwerk werden dergelijke locaties niet altijd aangetroffen. Tevens is onbekend in hoeverre prostitutie vanuit dergelijke locaties plaatsvindt in georganiseerd verband. De indruk bestaat dat niet-vergunde exploitatie van prostitutie weliswaar voorkomt, maar dat een deel van de circulerende geruchten over dergelijke prostitutie geruchten zijn die niet op feiten gebaseerd zijn. Als de verdiepingsregio's onder de loep worden genomen, blijkt dat in de provincie Groningen nauwelijks clubs of privéhuizen zonder vergunning werken. Wel zijn er enige escortbureaus actief zonder vergunning terwijl die escort in Groningen wel vergunningplichtig is. In Amsterdam zijn escortbureaus niet vergunningplichtig. In

⁶ Het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie (Biesma e.a., 2006) vormt een belangrijke basis voor dit hoofdstuk.

⁷ Ook in het deelonderzoek onder gemeenten wordt het bestaan van niet-vergunde bedrijven genoemd.

Amsterdam zijn onvergunde massagesalons aangetroffen (waarbij de kanttekening gemaakt dient te worden dat bij een aantal salons géén sprake is van enige vorm van seksueel contact en de salons derhalve niet als seksinrichting onder de vergunningplicht vallen). In Amsterdam vindt van oudsher barprostitutie plaats. Deze vorm komt nog altijd voor, zij het in geringe omvang. Een relatief nieuwe vorm waar de onderzoekers in Amsterdam op gewezen zijn is een zogenoemd ‘erotisch café’, waar prostituanten entree betalen waarbij een aantal drankjes is inbegrepen. In Eindhoven zijn weinig aanwijzingen gevonden voor het bestaan van niet vergunde seksinrichtingen. De aanwijzingen die gevonden zijn, hadden betrekking op thuisprostitutie en escort (dit laatste via een prostituee die was aangehouden door de politie bij een escortcontrole). In Noord- en Midden-Limburg lijkt eveneens nauwelijks niet-vergunde exploitatie van prostitutie voor te komen. Daar waar prostitutie werd geëxploiteerd in bedrijven die daarvoor geen vergunning in hun bezit hadden, zoals seksbioscopen, is door politie en gemeenten handhavend opgetreden. Exploitanten in deze regio melden dat niet-vergunde exploitatie niet plaatsvindt, omdat het risico op ontdekking in deze regio zeer groot is.

Niet-vergunde prostitutie komt ook voor in de vorm van prostitutie in hotels en motels, prostitutie op campings en in bungalowparken. Het betreft in dit geval niet zo zeer de via een escortbureau door hotelgasten bestelde prostituees (die kunnen wel degelijk via een vergund bedrijf worden ingehuurd), maar prostituees die een kamer huren en in die kamer klanten ontvangen. De werving van klanten door deze prostituees lijkt te verlopen via datingsites op internet of in het hotel zelf of in nabijgelegen cafés. Prostituees hebben volgens informanten een voorkeur voor hotels aan uitvalswegen en voor motels waar de kamers direct van buitenaf toegankelijk zijn. Medewerkers van hotels zijn vaak op de hoogte van de activiteiten. Naast deze hotel- en motelprostitutie zijn enkele gevallen bekend van prostituees die werken in campers op parkeerplaatsen of in bungalows of stacaravans in vakantieparken. Al met al constateren de onderzoekers dat het exploiteren van een seksinrichting zonder te beschikken over een vergunning terwijl dat wel vereist is in de betreffende gemeente, slechts in geringe mate voorkomt. Bovendien is de conclusie op basis van omvangrijk veldwerk dat legale prostitutie omvangrijker is dan het zogenaamde illegale circuit.

De onderzoekers van het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie constateren dat internet een belangrijke vindplaats is van niet-vergunde prostitutie. Het is echter moeilijk te herleiden in hoeverre de ‘contactadvertenties’ op in het bijzonder datingsites naar bestaande vergunde

escortbedrijven verwijzen en in hoeverre het om bedrijven zonder vergunningen of om individuen gaat. Het aanbod op internet bestaat in de praktijk vooral uit (vergunde en niet-vergunde) escorts en thuiswerkende prostituees. Veel (zowel vergunde als niet-vergunde) escortbureaus maken naast de bedrijfsmatige advertenties ook gebruik van datingsites.

2.2 Niet-legale arbeid

Een prostituee werkt niet-legaal wanneer zij afkomstig is van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) en niet in het bezit is van een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning óf wanneer zij thuis werkt zonder vergunning in een gemeente waar een vergunning voor thuiswerksters vereist is. Tevens kan een prostituee op niet-legale wijze arbeid verrichten als zij werkzaam is buiten daartoe aangewezen c.q. vergunde gelegenheden (denk aan straatprostitutie buiten tippelzones). In paragraaf 2.1 werd gemeld dat het merendeel van de geïnterviewde prostituees in het deelonderzoek naar de sociale positie van prostituees van buitenlandse afkomst is, wat een duidelijk signaal is dat in de vergunde sector een substantieel deel van de prostituees van niet-Nederlandse afkomst is. Dat wil overigens niet zeggen dat deze vrouwen niet legaal werkzaam zijn. Ze kunnen bijvoorbeeld afkomstig zijn van landen binnen de EER of getrouwd zijn met een Nederlander of iemand uit een land binnen de EER, waardoor ze wel op legale wijze als prostituee werkzaam kunnen zijn. In het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie is in elke verdiepingsregio getracht informatie te verzamelen over de afkomst van de werkzame prostituees.

In Amsterdam is door de jaren heen de samenstelling van de prostituees gewijzigd. Een constante factor is echter dat het merendeel van de prostituees afkomstig is van buiten Nederland. De laatste jaren is het aandeel van prostituees uit de Europese Unie, de Midden- en Oost-Europese prostituees en de Zuid-Amerikaanse prostituees licht toegenomen. Omdat sinds 2000 de mogelijkheden voor inwoners van nieuw toegetreden EU-lidstaten om legaal in Nederland te werken steeds verder zijn verruimd, is het extra moeilijk om uitspraken te doen over in welke mate vrouwen legaal dan wel illegaal werkzaam waren. Er was sprake van Oost-Europese vrouwen die op diverse plekken, soms geëscorteerd door een busje met mannen, klanten wierven. Ten tijde van het veldwerk voor dit onderzoek in 2006 werden bij observaties dergelijke busjes niet meer aangetroffen. Ook Aziatische vrouwen zijn werkzaam in de Amsterdamse prostitutie, voornamelijk in massagesalons. Vrouwen uit niet-EER-landen kunnen slechts legaal in de prostitutie arbeid verrichten indien ze getrouwd zijn met een

partner uit een EER-land. Het lijkt aldus niet aannemelijk dat al deze vrouwen legaal werkzaam zijn. In 2005 hebben in het stadsdeel Centrum (inclusief het Wallengebied) volgens gegevens van de politie, 49 aanhoudingen plaatsgevonden van prostituees die zonder geldige verblijfsvergunning aan het werk waren in de vergunde sector. De onderzoekers beoordelen dit als een betrekkelijk gering aantal gezien het grote aantal vergunde prostitutiebedrijven in dat gebied.

In Eindhoven is het aantal Latijns-Amerikaanse vrouwen sinds de wetswijziging afgenomen en het aantal Oost-Europese vrouwen toegenomen. Bij de ramen, clubs en privéhuizen lijkt illegale arbeid door frequente controles nagenoeg uitgebannen. Slechts incidenteel wordt een prostituee zonder de juiste papieren aangetroffen. Prostituees zonder de vereiste papieren zijn voornamelijk werkzaam voor niet-vergunde (illegale) escortbureaus. Klanten worden geworven via datingsites. De politie is wel bezig met controles in deze sector, maar de handhaving is nog niet sluitend. Het is ten tijde van deze evaluatie vrijwel onmogelijk om een betrouwbaar beeld te schetsen van de omvang van de illegaliteit in het circuit dat via datingsites loopt.

In de provincie Groningen vormen vrouwen uit Oost-Europa de grootste groep prostituees. In de stad Groningen lijkt het aantal Spaanstalige vrouwen uit niet-EER-landen met Spaanse paspoorten toegenomen te zijn. In de stad Groningen worden gemiddeld 12 tot 15 controlerondes per maand gehouden. Het aantal vrouwen dat tijdens controles wordt gesignaleerd zonder voor het verrichten van arbeid geldige verblijfspapieren, is in de afgelopen jaren afgenomen tot acht gevallen in heel 2005. In de rest van de provincie Groningen wordt minder systematisch gecontroleerd en worden geen gegevens bijgehouden. Af en toe worden echter wel illegaal werkende prostituees aangetroffen in seksinrichtingen en meestal zijn er in die gevallen meerdere illegaal werkende vrouwen gelijktijdig aanwezig. Overigens melden exploitanten een afname in het aantal prostituees dat bij seksinrichtingen aan de slag wil zonder in het bezit te zijn van de juiste papieren.

In Noord- en Midden-Limburg zijn in clubs eveneens veel Oost- en Midden-Europese vrouwen werkzaam. Handhavers zijn in de eerste jaren na de wetswijziging bij controles regelmatig gestuit op prostituees zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning. In de laatste jaren is dat echter minder frequent voorgekomen. Zowel politie als exploitanten melden dat exploitanten goed in de gaten houden of prostituees over

de vereiste papieren beschikken. Net als in Groningen melden exploitanten in vergunde clubs een afname in het aantal prostituees dat zich aanmeldt zonder de vereiste papieren in bezit te hebben. Exploitanten vermoeden dat deze prostituees aan de slag gaan in saunaclubs in Duitsland, in de onvergunde escort of in thuiswerk.

In hoofdstuk 5 is aandacht besteed aan de problematiek van het zelfstandig ondernemerschap versus het in loondienst werken door prostituees. Daar waar prostituees en exploitanten menen dat prostituees als zelfstandig werkenden moeten worden gezien, constateert de Belastingdienst vaak elementen van een gezagsrelatie, waardoor prostituees als werknemers in plaats van als zelfstandig ondernemer moeten worden beschouwd. Deze kwestie is relevant voor sommige buitenlandse vrouwen, aangezien vanaf 1 mei 2004 personen uit nieuwe EU-lidstaten meer mogelijkheden hebben om legaal te werken als zogenaamde zelfstandige zonder personeel (zzp'er).

2.3 Minderjarigheid

Het in de prostitutie brengen of houden van minderjarigen valt onder mensenhandel en is strafbaar.

Binnen vergunde prostitutiebedrijven worden slechts zeer incidenteel minderjarigen aangetroffen (in Amsterdam in drie jaar tijd twee zeventienjarigen). Wel zijn er signalen van meisjes die vanaf hun achttiende verjaardag in de prostitutie actief zijn. Om die reden is er zowel in Eindhoven als in Groningen een ketenaanpak jeugdprostitutie opgezet. Via scholen, hulpverlening en politie moet misbruik van meisjes en jongens tijdig gesignaleerd en aangepakt worden. In Amsterdam werkt men met een ketenaanpak voor slachtoffers van zogenoemde loverboys, met bijzondere aandacht voor minderjarigen.

De onderzoekers hebben geen signalen over een grote aanwezigheid van minderjarigen in de niet-vergunde sector gekregen. Hierbij dient wel opgemerkt dat het moeilijk is om duidelijkheid te krijgen over het voorkomen van minderjarigheid in de niet-vergunde prostitutie. Dit komt onder meer doordat de leeftijd van jonge prostituees vaak moeilijk is in te schatten, waardoor ook hulpverleners weinig zicht hebben op de omvang van de problematiek. In een onderzoek (Van den Borne & Kloosterboer, 2005) van een aantal organisaties naar handel in minderjarigen in Nederland, zijn casussen bijeengebracht van slachtoffers van handel in minderjarigen uit 2003, 2004 en 2005. In het onderzoek zijn 169

casussen opgenomen van minderjarigen die in de prostitutie terechtgekomen zijn. Ruim een kwart van deze slachtoffers is afkomstig uit Nederland. Van ruim een vijfde is het land van herkomst onbekend. Na Nederland is de grootste groep afkomstig uit Marokko (14%) en nog eens ruim een vijfde is afkomstig uit andere Afrikaanse landen. In dat onderzoek wordt weliswaar duidelijk dat er minderjarigen in de prostitutie werkzaam zijn, maar de concrete omvang is onbekend (Van den Borne en Kloosterboer, 2005). Overigens hadden van de 78 meldingen die in de eerste helft van 2006 over gedwongen prostitutie bij Meld Misdaad Anoniem zijn binnengekomen, elf meldingen betrekking op minderjarigen.

De onderzoekers van het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie zijn bij hun observaties geen minderjarige prostituees tegengekomen. Volgens informanten komt prostitutie door minderjarigen (vooral jongens) voor via informele netwerken en op homo-ontmoetingsplaatsen. De onderzoekers hebben geruchten opgevangen over Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV) die in de prostitutie terecht zijn gekomen. Zelf hebben ze geen AMV's aangetroffen. Het meest relevante onderzoek naar AMV's en prostitutie is dat van Bronsveld in 2004. Bronsveld komt tot de conclusie dat er weliswaar AMV's in de prostitutie terechtkomen, maar dat dit niet op grote schaal lijkt te gebeuren. Ook de onderzoekers van het deelonderzoek concluderen dat van minderjarigheid in de vergunde sector nauwelijks sprake lijkt te zijn en dat in het niet-vergunde deel van de prostitutie eveneens geen signalen over een grote aanwezigheid van minderjarigheid zijn.

Indicaties voor minderjarigheid in de prostitutie in het recente verleden kunnen komen uit de startleeftijd van inmiddels volwassen prostituees. Uit het deelonderzoek naar de positie van prostituees blijkt dat vijf procent van de geïnterviewde prostituees uit de vergunde sector begonnen is als prostituee op een leeftijd onder de achttien jaar. Jonge starters zijn momenteel voornamelijk werkzaam in de escort. Meer dan de helft van de prostituees die in de escort werkzaam zijn, is begonnen op een leeftijd jonger dan twintig jaar. Ruim tien procent was zelfs jonger dan achttien.

2.4 Uitbuiting

Naast het in prostitutie brengen van minderjarigen, wordt uitbuiting eveneens gerekend tot mensenhandel en is bijgevolg strafbaar gesteld via artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht. Er wordt onder andere gesproken van mensenhandel indien iemand een ander door

dwang, geweld of een andere feitelijkheid of door dreiging met geweld of een andere feitelijkheid ertoe brengt zich beschikbaar te stellen voor seksuele diensten met of voor een derde. Of een prostituee tot werken wordt gedwongen is van alle strafbare vormen van exploitatie van prostitutie het moeilijkst te constateren en op te sporen (en daarmee ook te onderzoeken). Zowel gemeenten, handhavers als exploitanten geven aan dat het vaak moeilijk is dwang te achterhalen en aan te pakken. Het is meer ingewikkeld om te controleren of er sprake is van uitbuiting dan om te controleren of prostituees wel in het bezit zijn van de juiste papieren en meerderjarig zijn. Het afdragen van verdiensten aan pooiers of ‘foute’ exploitanten bijvoorbeeld, is moeilijk aan te tonen en moeilijk door middel van beleid te beïnvloeden. Complicerende factor is dat prostituees zowel met exploitanten als met pooiers te maken kunnen hebben. Bij de vergunningverlening en handhaving gaat de aandacht uit naar de exploitant. Er kan echter sprake zijn van een goedwillende (en soms onwetende) exploitant die zich aan alle regels houdt, terwijl de prostituee tot werken gedwongen wordt door een pooier. Op papier kan een bedrijf een keurig bedrijf zijn dat zich aan alle regels houdt, terwijl tegelijkertijd in het bedrijf slachtoffers van mensenhandel te werk zijn gesteld. Sommige exploitanten melden dat zij prostituees met ‘foute’ vriendjes weren, maar dat geldt lang niet voor alle exploitanten. Bovendien hebben pooiers vooral bij de ramen en de escort volop mogelijkheden om de prostituees te controleren zonder dat de exploitant daar weet van hoeft te hebben.

De Nationaal Rapporteur Mensenhandel heeft een aantal signalen onderscheiden die kunnen wijzen op uitbuiting. De politie maakt gebruik van dezelfde soort signalen en ook voor de campagne ‘Schijn bedriegt’ van Meld Misdaad Anoniem wordt gebruikgemaakt van een aantal van de signalen die hierna kort worden toegelicht. De onderzoekers hebben de signalen onderverdeeld in vier categorieën: documenten; financiën; arbeidsomstandigheden en overig. In hoofdstuk 5 is overigens al aangestipt dat sommige signalen die kunnen duiden op mensenhandel (bijvoorbeeld frequente verplaatsingen), multi-interpretabel zijn en juist ook een aanwijzing kunnen zijn voor autonomie van de betreffende prostituee. Een aantal van de mogelijke signalen is door de onderzoekers wel bij observaties en via interviews aangetroffen in één of meer van de verdiepingsregio’s, echter niet in groten getale en een aantal signalen is in het geheel niet naar boven gekomen. Het ontbreken van een eigen woonruimte in Nederland en het overnachten op de werkplek, komen relatief vaak voor, evenals een huwelijk met een Nederlander of een inwoner van de EU en het niet spreken van een taal die in Nederland gebruikelijk is. De onderzoekers constateren echter dat gemeenten verschillen in

hun beleid ten aanzien van het toestaan dan wel verbieden van het overnachten op de werkplek en menen dat daar waar dit is toegestaan, dit verschijnsel minder bruikbaar is als signaal voor uitbuiting. Ook het afwisselend werken op verschillende plekken komt vaak voor, maar zoals gezegd is het de vraag of dat altijd als een signaal voor uitbuiting moet worden opgevat. Signalen zoals het dragen van sporen van lichamelijke mishandeling lijken veel minder voor te komen. Tijdens het veldwerk hebben onderzoekers andersoortige signalen opgevangen die juist wijzen op een zekere mate van zelfbeschikking. Zo hebben enkele Poolse prostituees gezegd dat ze enkele weken werk in Nederland afwisselen met enkele weken thuis en dat zij daarvoor zelf het vervoer regelen en zelf bepalen wanneer ze komen en gaan.

De onderzoekers hebben tijdens het veldwerk kunnen constateren dat een ruime meerderheid van de prostituees in de raamprostitutie werkt met een zogenoemde vriend of pooier. Hiertussen bevindt zich een aantal pooiers waaraan de prostituees gedwongen hun inkomsten afstaan. In Eindhoven zijn de meeste gevallen van mensenhandel die de laatste jaren boven water zijn gekomen gerelateerd aan zogenoemde loverboys. Het proces van vernederingen en seksueel misbruik heeft vaak al plaatsgevonden voordat het meisje achttien jaar was. Loverboys willen hun slachtoffer continu in de gaten kunnen (laten) houden en plaatsen haar daarom meestal achter een raam of in de escort of thuis. Problematiek met pooiers lijkt relatief veel voor te komen bij Oost-Europese, Afrikaanse en Aziatische prostituees, maar ook bij Nederlandse prostituees. In de regio Groningen melden zich ongeveer eens in de drie à vier weken mannen bij clubs waarbij zij één of meerdere prostituees aanbieden aan de exploitanten. Exploitanten gaan steeds minder in op dergelijke aanbiedingen.

Enkele geïnterviewde exploitanten menen dat zij wel vaak degenen zijn die signalen van dwang op kunnen pikken en zij achten het initiatief van Meld Misdaad Anoniem (M.) waar zij dergelijke signalen aan kunnen doorgeven, zeer waardevol. In het eerste half jaar van 2006 zijn 78 meldingen over gedwongen prostitutie bij M. binnengekomen.

In de vierde rapportage van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel (NRM, 2005) staan onder meer gegevens over slachtoffers van mensenhandel die gemeld zijn bij de Stichting Tegen Vrouwenhandel (STV) in 2003. In het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie, hebben de onderzoekers de beschikking gekregen over de cijfers van STV voor 2004 en 2005. In 2004 zijn 403 slachtoffers gemeld bij STV en in 2005 betreft het 393 meldingen. Ook de politie

houdt een registratie van mogelijke slachtoffers van mensenhandel bij, in het slachtoffervolgsysteem Informatie Knooppunt Politie Systeem (IKP-S). In 2003 werden 153 slachtoffers in IKP-S geregistreerd. Het belangrijkste herkomstland is Bulgarije, gevolgd door resp. Roemenië, Nederland en Nigeria (NRM, 2005). In het deelrapport zijn verdere uitsplitsingen van de STV-gegevens en gegevens van de politie uit de verdiepingsregio's geanalyseerd. Overigens was een deel van de slachtoffers werkzaam in de vergunde sector. Of dit erop wijst dat een groot deel van de slachtoffers van vrouwenhandel in de vergunde bedrijven werkzaam is of dat door de relatief strengere controles in de vergunde bedrijven slachtoffers van vrouwenhandel in vergunde bedrijven eerder ontdekt worden dan in de niet-vergunde bedrijven, is met de beschikbare gegevens niet te achterhalen.

In het onderzoek onder prostituees in de vergunde sector geeft acht procent van de geïnterviewde prostituees aan onder enige vorm van dwang in de prostitutie te zijn begonnen. Een deel van deze vrouwen is gedwongen begonnen maar daarna vrijwillig doorgedaan of na een vertrek teruggekeerd in de prostitutie. Het verdienen van (meer) geld is vaak een reden om in de prostitutie aan de slag te gaan. Hierbij kan het gaan om (extra) geld voor afbetaling van schulden of voor leuke dingen maar ook omdat ze hierin de enige manier zien om het hoofd boven water te houden. Zeventien procent van de geïnterviewde prostituees geeft als reden voor de start in de prostitutie dat ze in geldnood verkeerden of schulden hadden. In de helft van alle gevallen is de prostituee in de prostitutie geïntroduceerd door vrienden of kennissen.

2.5 Ontwikkelingen

In de enquête onder gemeenten stelt een ruime meerderheid van de gemeenten desgevraagd geen signalen te hebben ontvangen over negatieve effecten van de opheffing van het bordeelverbod. Negatieve signalen die wel zijn ontvangen, hadden meestal betrekking op escortbedrijven die zonder vergunning werken of prostituees die zonder geldige papieren werken. Verreweg de meeste gemeenten (87%) zeggen geen signalen te hebben ontvangen over enige verplaatsingseffecten.

Enkele informanten in het onderzoek naar niet-legale prostitutie signaleren een verschuiving naar kleinere gemeenten en het platteland van prostitutie door prostituees zonder de vereiste papieren. Op die plaatsen wordt vaak minder strikt gehandhaafd, onder andere veroorzaakt

door beperkte ambtelijke capaciteit en inhoudelijke deskundigheid. Daarnaast zijn deze prostituees deels overgestapt naar het 06- en internetcircuit. Bovendien lijkt een deel te zijn vertrokken naar het land van herkomst of naar andere EU-landen zoals Spanje en Italië.

In alle sectoren in alle onderzochte verdiepingsregio's is een toename gesignaleerd van prostituees uit landen van Oost-Europa die onder de EER vallen en daardoor over het algemeen legaal werkzaam zijn als prostituee. Zij lijken voor een deel de plaats in te hebben genomen van prostituees uit Rusland, Roemenië, Bulgarije en Latijns-Amerikaanse landen die over het algemeen niet over de vereiste papieren beschikten. Het aantal vrouwen dat zich zonder de vereiste papieren aanmeldt bij clubs, is afgenomen. Het aanbod van buitenlandse prostituees door bemiddelaars bij clubs is eveneens afgenomen. Daarenboven is bij controles het aantal geconstateerde overtredingen gedaald, in het bijzonder op het terrein van het verrichten van werk zonder in het bezit te zijn van de daarvoor vereiste papieren. Zowel exploitanten als prostituees geven te kennen dat voor vrouwen zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning de consequenties van de wetwijziging het grootst zijn. Al met al lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat het aantal buitenlandse prostituees dat werkt zonder een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning is afgenomen. Deze afname is mede veroorzaakt door verscherpte controles en handhaving.

Onvrijwilligheid is vaak zeer moeilijk te constateren door derden. Het is daarom praktisch onmogelijk iets te zeggen over eventuele ontwikkelingen in het aantal prostituees dat onder enige mate van dwang werkzaam is. Zorgwekkend in dit verband is dat er geen afname lijkt te zijn in het aantal prostituees met pooiers. Bovendien is er een toename te constateren van hoge prijzen voor het huren van kamers en faciliteiten. Dit laatste kan uitbuiting in de hand werken. Wel lijkt het bewustzijn over het voorkomen van onvrijwilligheid en uitbuiting te zijn toegenomen bij exploitanten en prostituees.

Over de afgelopen jaren is een duidelijke toename te constateren van het aanbod van betaalde seksuele dienstverlening via internet. Deels lijkt dit het gevolg van de autonome ontwikkeling van internet. Echter, internet biedt mogelijkheden aan prostituees die niet in het vergunde circuit aan de slag kunnen of willen. Deels zal dit de toename eveneens hebben bevorderd. Het aanbod op internet bestaat voornamelijk uit (vergunde en niet-vergunde) escortservices, thuiswerkende prostituees en vanuit hotels werkende prostituees.

1. Összefoglalás

1.1 Bevezetés és a kutatás kérdései

A bordélyházak működését tiltó általános törvényt 2000. október elsején vetették el Hollandiában. A törvénymódosítás lényegét az adja, hogy a prostitúció formái, melyek a tizennyolc éven felüli örömlányok önkéntes munkavállalásán alapulnak, bizonyos feltételek mellett többé nem tiltottak. Ugyanekkor a törvényhozó hatalom szándéka az is, hogy a prostitúció elfogadhatatlan típusai - különösen az emberkereskedelem különböző formái - ellen minden erejével fellépjen. 2001/2002-ben történt meg a törvénymódosítás első kiértékelése. Az igazságügyi miniszter ígéretet tett a parlamenti alsóháznak arra vonatkozóan, hogy a törvény hatályba lépését követő néhány éven belül egy újabb kiértékelés is napvilágot fog látni. A WODC⁸-t kérték meg arra, hogy koordinálja ezt a vizsgálatot, majd annak megbízásából és vezetésével három részkutatás készült el. A részkutatások eredményeinek összefoglalását ez a beszámoló tartalmazza, más kutatásokból és jelentésekből származó ide vonatkozó adatokkal kiegészítve.

Jelen kutatás célkitűzése, hogy információkat adjon a Hollandiában 2006-ban tapasztalható, prostitúciót érintő dolgokról a bordélyházak működését tiltó törvény megszüntetésének kapcsán. Erre azért van szükség, hogy ha indokolttá válik, a problémát megfelelő kezelni tudó szabályozást lehessen létrehozni.

A kutatás kérdései a következők:

- Mi a helyzet a prostitúcióval kapcsolatban Hollandiában az önkormányzatok politikáját illetően, hogyan kezelik azt és hogyan tartatják be a szabályokat?
- Mi a helyzet Hollandiában a prostituáltak társadalmi pozícióját illetően?
- Milyen jellegű és mekkora méreteket öltött a nem önkéntesen dolgozó, valamint a kiskorúak és az érvényes munkavállalási engedéllyel nem rendelkező nők által üzött prostitúció?
- Mik történtek az elmúlt években a prostitúció területén és mennyiben járult hozzá az esetleges változásokhoz a bordélyházak működését tiltó törvény megszületése?

⁸ WODC (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum) - Tudományos Kutatási-és Dokumentációs Centrum

1.2 A kutatás módszerei

A három részkutatást a WODC irányítása alatt különböző intézmények végezték el. A DSP-csoport⁹ megvizsgálta az önkormányzatok prostitúciós politikáját valamint azt, hogy miként szabályozzák és hogyan tudják betartatni ezeket a rendeleteket. Egy kérdőívet állítottak össze, amelyet minden holland településnek elküldtek. Összesen 385 település (84%) töltötte ki azt. A településeknek, amelyek nem vettek részt a kitöltésben, telefonon tettek fel még néhány kérdést. A részvétel olyan magas volt, hogy az eredmények minden holland település részéről reprezentatívnak tekinthetők. Ezek pontosabbá tétele érdekében hat településen egy átfogóbb vizsgálatot tartottak. Néhány kritérium alapján Amszterdamot, Hágát, Hulstöt, Leeuwardent, Nieuwegeint és Tilburg-öt választották ki. Ezeken a településeken összesen 67 mélyinterjút készítettek önkormányzati tisztviselőkkel és alkalmazottakkal, prostituáltakkal és az őket foglalkoztató vállalkozások üzemeltetőivel, rendőrökkel valamint egyéb érintettekkel.

A *Regioplan* független kutatóintézet¹⁰ a legálisan dolgozó prostituáltak szociális helyzetére vonatkozóan folytatott vizsgálatot, mely főleg a piroslámpás negyedek ablakai mögött, klubokban, magánházakban és masszázsszalonokban folyó prostitúcióra illetve az eskorttevékenységekre koncentrált. A vizsgálat az országban húsz településére terjedt ki, összesen 354 prostituáltat és 49 üzemeltetőt kérdeztek meg. A szemtől-szembeni interjúkra megszerkesztett kérdőívek segítségével került sor. A prostituáltak többsége nem Hollandiában született és ezért az interjúk jelentős része más nyelven (főleg angolul és spanyolul) folyt.

Az *Intraval* független kutatóintézet¹¹ vizsgálatot folytatott a nem legális prostitúció különböző formáinak jellegéről és mértékéről. Ez a részkutatás a hangsúlyt a prostitúció főleg rejtetten működő formáira helyezi. Ezzel ez a részkutatás, amelyben a legnagyobb problémát az egész Hollandiában folyó prostitúcióból levonható, számszerűsíthető következtetések, és ezeknek az általánosítása okozza. A kutatók egy általános részben a prostitúció különböző, fent nevezett formáiról szóló átfogó információkat gyűjtöttek, amihez internetes háttérkutatáson, a 29 kulcsinformátorral való interjúk és az emberkereskedelemtől szóló elérhető regisztrációs adatok vizsgálatán keresztül jutottak. A kutatás súlypontját egy átfogó tanulmány adja, mely az ország négy régiójában vizsgálta azt, hogy milyen mértékben fordul elő a prostitúció

⁹ DSP-csoport (DSP-groep): független kutatási, tanácsadási és management iroda.

¹⁰ A Regioplan független kutatóintézet 1984 óta működik és kutatásokkal valamint tanácsokkal látja el az államot, vállalatokat stb.

¹¹ Az Intraval egy független iroda, mely társadalomtudományi kutatásokat végez.

területén az illegalitás és a kizsákmányolás. Amszterdamban, Eindhovenben, Groningenben valamint Észak-és Közép-Limburgben gyűjtöttek regisztrációs adatokat, beszéltek kulcsinformátorokkal, üzemeltetőkkel, prostituáltakat valamint ügyfeleket interjúvoltak meg és megfigyeléseket végeztek. A rész kutatás kedvéért összesen kb. 190 emberrel beszéltek. Egyúttal régiókra lebontva feltérképezték a prostitúció kínálatát a települések adatainak, a (helyi) napilapoknak és az internetnek a segítségével.

A WODC egy átfogó jelentést írt, melyben a vezérfonalat a törvénymódosítás célkitűzései jelentik. Ebben a rész kutatások fontos eredményeit más vizsgálatokból és jelentésekből származó lényeges adatokkal kombinálják.

1.3 Törvényhozás és politika

A törvénymódosítás, mely 2000-ben lépett hatályba, a bordélyházak működését tiltó általános törvényt és a prostituáltak futtatásának tiltását szüntette meg: a büntető törvénykönyv ide vonatkozó cikkeit kitörölték. Egyben megemelték a prostitúció tiltott formái és a kiskorúak szexuális kizsákmányolása után kiszabható büntetéseket. A büntető törvénykönyv 250a jelzésű új jogszabálya a prostitúcióban fellelhető kizsákmányolás összes formáját büntetendővé tette. 2002 októberében a közérkölcsökre vonatkozó törvények részleges felülvizsgálata során néhány meghatározó törvénycikket módosítottak, leginkább a kiskorúak hatékonyabb védelmét szem előtt tartva. A 250a jelzésű cikkely szigorítás, kibővítés és újraszámolás után 273f jelzéssel került mai formájában a büntető törvénykönyvbe.

A szabályozás felelőssége alapvetően az önkormányzatokhoz került, így ezek lettek a prostitúciós politika legfőbb formálói is.

1.4 KONKLÚZIÓK

Az engedélyezés szinte mindenhol életbe lépett és több-kevésbé mindenütt folynak ellenőrzések, így az első kiértékelés során az eljárás módok hasonlósága területén megállapított hiányosságok csökkenően vannak, de még nem tűntek el. Az illegális prostitúcióra vonatkozó kutatás megállapítja, hogy a szabályok szigorú betartatása a vizsgált régiókban úgy tűnik, nem vezetett a területen az illegális prostitúció növekedéséhez. A prostituáltak vándorlása a régiók vagy a települések között ritkább, mint az első kiértékelés idején, de továbbra is előfordul, hogy az örömlányok olyan helyek felé veszik az irányt, ahol

kevésbé szigorú a szabályozás vagy a szabályok betartatása. Különösen az eskort-ágazatban van lehetőség arra, hogy olyan településeken alapítsanak cégeket, ahol az eskort-munkához nem kötelező engedély.

A rendőrség (még mindig) a legfontosabb felügyelő szerv a legális szektoron belül, és olyan ellenőrzéseket hajt végre, amelyeket például a Munkafelügyelet is megtehetne. A rendőrség állományának egy nagy része a legális szektoron belüli ellenőrzésekkel foglalkozik, ezért kevés a bevethető ember az illegális szektoron belüli prostitúciós tevékenység büntetendő formáinak ellenőrzésére és felderítésére. A prostitúción belül él az a nézet, hogy a legálisan működő vállalkozásokat gyakrabban ellenőrzik, mint az illegálisakat. Ezért a legális vállalkozások üzemeltetői kevésbé hajlandóak a szabályokhoz tartani magukat. Így pedig nehezebb az emberkereskedőket elfogni.

Ezzel a törvénymódosítással egyrészt legalizálták (a szükséges papírokkal rendelkező, önkéntesen dolgozó, nagykorú prostituáltak futtatását) másrészt pedig éppen, hogy szigorították a prostitúció tiltott formáinak büntethetőségét. A legalizáció kapta a legnagyobb figyelmet. Ennek ellenére mégiscsak úgy tűnik, hogy nem a legalizáció, hanem a prostitúció büntetendő formáinak szigorúbb felügyelete nyom nagyobb súllyal a latba. Valójában egy paradox helyzetről van szó: ahol korábban a prostitúciós tevékenység tilos volt és most már legális, az örömlányok és az üzemeltetők úgy érzik, hogy a szabályozás keményebb lett, holott a gyakorlatban a szabályokat szigorúbban tartatják be az olyan helyeken, ahol korábban megtűrték a visszaéléseket. Nemzetközi szinten Hollandiára olyan országgént tekintenek, ahol a prostitúció területén minden lehetséges, és az emberkereskedelem zöld utat kap, pedig azt inkább nehezíti, hogy sokkal szigorúbb a felügyelet, mint amikor a prostitúció minden formája tiltott volt.

1.5 A PROSTITÚCIÓS VÁLLALKOZÁSOK ÉS A PROSTITÚCIÓ FELÜGYELETE ÉS SZABÁLYOZÁSA

Az engedélyezés rendben van. A településeken egy, a prostituáltak maximális számát meghatározó szabályozás élvez előnyt, de a kvótán belül még anno 2006-ban megvolt arra a lehetőség, hogy új, szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat alapítsanak. A települések a helyhez kötött, prostitúcióval foglalkozó vállalkozásokat, amelyeknek csak kis része tevékenykedik engedély nélkül, megfelelő felügyelet alatt tartják. A nem helyhez kötött vállalkozásoknál a helyzet bonyolultabb. A prostitúció nem helyhez kötött formáira

vonatkozó, kizárólag helyileg alkalmazott eljárásmodot kidolgozni nem célszerű. Nagyon egyszerű a vállalkozásoknak, hogy olyan településekre vagy régiókba meneküljenek, ahol semmilyen engedélyre nincs szükség, vagy az eljárásmod kevésbé szigorú.

Emellett nehezen ellenőrizhető területek is vannak, mint például a swingerklubok, szaunaklubok és masszázsszalonok. A swingerklubokban és a szaunaklubokban az a közös, hogy itt általában hivatalosan prostitúciós tevékenység nem történik. Mind a prostituáltak, mind pedig a kuncsaftok hivatalosan, fizető látogatókként mennek a klubba és az üzemeltetőnek (általában) semmilyen teendője nincs azzal, hogy a látogatók utána mit beszélnek meg és mit csinálnak egymással. Nincs joguk a törvényeket felügyelő szervezeteknek ahhoz, hogy például a szaunalátogatókként megjelenő prostituáltakat a papírjaik alapján ellenőrizzék.

A kereslet és kínálat a prostitúcióra vonatkozóan az elmúlt években csökkenni látszik. Azonban mégis az a kérdés, hogy mennyiben tudható ez be a bordélyházakat tiltó törvény eltörlésének és az ezzel együtt járó sokkal szigorúbb szabályozásnak. Sokkal valószínűbb az, hogy a kereslet csökkenését más tényezők - mint a hanyatló gazdaság vagy a növekvő internet - okozták. Más lehetséges okok, amelyeket a vizsgálat említ: a megújulás hiánya a prostitúció területén, melyből kifolyólag a kereslet és a kínálat kevésbé jól egészíti ki egymást; a szórakozási lehetőségek erotizációja, minek következtében az önkéntes, nem anyagi érdekű szexuális tevékenységek száma növekszik, valamint az, hogy a prostituáltak területén térfelügyelő kamerákat helyeztek el, elrettentő hatást gyakorol az ügyfelekre. Végül a kereslet csökkenése részben a kínálat sokszínűségének csökkenésére is visszavezethető. A sokszínűségnek ez a csökkenése ugyanis összefügg a prostitúció területén növekvő felügyelettel, ennek következtében a külföldről érkező nők számára nehezebb lett prostituáltként tevékenykedni a munka elvégzéséhez szükséges érvényes tartózkodási engedély nélkül.

1.6 A NEM ÖNKÉNTESEN DOLGOZÓ PROSTITUÁLTAK FOGLALKOZTATÁSA ELLENI KÜZDELEM

Legtöbbször azt, hogy valaki nem önkéntesen dolgozik, egy harmadik személynek nagyon nehéz megállapítania. Ezért szinte lehetetlen bármit is mondani azon prostituáltak számának esetleges változásáról, akiket valamilyen mértékben kényszerítettek erre a munkára.

Bár csekély mértékben, de az illegális prostitúcióról szóló kutatás terepmunkája közben a nem önkéntes prostitúció jeleire is rátaláltak. A kizsákmányolás jeleinek egy részét, melyeket a holland, emberkereskedelmet vizsgáló iroda (Nationaal Rapporteur Mensenhandel) megkülönböztet, a kutatók a valóságban is felismerték korlátozott számban. A legális szektorban dolgozó meginterjúvolt örömlányok nyolc százaléka mondja, hogy bizonyos kényszer alatt kezdett el tevékenykedni a prostitúcióban.

Tovább bonyolítja a nem önkéntes prostitúciós tevékenység elleni küzdelmet, hogy a szabályozás, engedélyezés és a törvények betartatása főleg az üzemeltetőkkel foglalkozik. Bár az üzemeltetők is alkalmazhatják, a kényszer elsősorban a futtatókra jellemző, akik inkább a háttérből mozgatják a szálakat és amiről az üzemeltetőknek nem kell tudniuk. A futtatók manapság még mindig gyakran előfordulnak. A velük dolgozó prostituáltak elsősorban a piroslámpás negyedek ablakai mögött, az eszkort világában vagy otthon tevékenykednek. Ezeken a területeken a legegyszerűbb a futtatók számára, hogy a prostituáltakat szemmel tartás (vagy tartassák). Az, hogy úgy látszik, a futtatókkal dolgozó örömlányok száma nem csökken, aggasztó a nem önkéntes prostitúció elleni küzdelem keretein belül. Úgy tűnik azonban, hogy a prostituáltak és a futtatók egyre tudatosabban gondolkodnak a kényszerrel és a kizsákmányolással kapcsolatban.

Tekintve a nem önkéntes prostitúció észlelését és az az elleni fellépés problematikus jellegét, az ebben segíteni tudó eszközökre nagy szükség van. Hasznosnak tűnt a Jelentsd a Bűncselekményt Anoniman (Meld Misdaad Anoniem) telefonos és internetes bűncselekmény bejelentő vonal „A látszat csal” (Schijn bedriegt) című kampánya.

1.7 A KISKORÚAK VÉDELME A SZEXUÁLIS KIZSÁKMÁNYOLÁSSAL SZEMBEN

Az illegális prostitúciót vizsgáló részkutatás készítői arra a következtetésre jutottak, hogy a legális szektorban úgy tűnik, alig beszélhetünk kiskorúakról, és az illegális szektorbeli, nagy számú előfordulásukra sem utalnak jelek. A legálisan működő vállalkozások ellenőrzései során csak nagyon kivételes esetben találtak kiskorúakat. Valójában nem egyszerű kézzelfogható adatokat szerezni a kiskorúak előfordulásáról, mivel a fiatal prostituáltak életkorát nehéz megbecsülni, így pedig a szociális munkásoknak is kevés a rálátása a kiskorúak szexiparban való részvételére. Az illegális prostitúciót vizsgáló részkutatás készítői megfigyeléseik során maguk sem találtak kiskorú prostituáltakkal.

Vannak azonban jelzések olyan lányokkal kapcsolatban, akik a tizennyolcadik születésnapjuktól kezdve aktívak a prostitúció világában. Ezekből az okokból dolgoztak ki mind Eindhovenben, mind pedig Groningenben egy, a fiatalok prostitúáltakkal foglalkozó, összehangolt munkamódszert. Amszterdamban ugyanezt az ún. loverboy-ok¹² áldozatainak dolgozták ki, melyben különös hangsúlyt fektettek a kiskorúak védelmére.

A prostitúáltak helyzetéről szóló részkutatásból kiderül, hogy a legális szektorban meginterjúvolt nők öt százaléka még nem volt tizennyolc éves, amikor el kezdett örömlányként dolgozni. A fiatal kezdők jelenleg elsősorban az eszkort területén helyezkednek el. Az eszkort területén dolgozó nők több, mint fele 20 évesnél fiatalabban kezdett el ezen a területen tevékenykedni. Sőt, kb. tíz százalék fiatalabb volt 18 évnél.

Az elérhető adatokból nem olvasható ki egyértelműen az, hogy növekedett-e az évek folyamán a prostitúcióban tevékenykedő kiskorúak száma.

1.8 A PROSTITUÁLTAK HELYZETÉNEK VÉDELME

A hivatalosan működő vállalkozások területén alig változtak a munkakörülmények, érdemi változásról egyáltalán nem beszélhetünk. Az ágazaton belül még mindig nem egyértelmű a munkakörülmények meghatározása. A prostitúáltak és munkáltatóik váltig állítják az adóhatóságnak, hogy a lányok egyedül dolgoznak, de sok esetben fordul elő, hogy a munkáltató beleavatkozik a prostitúált munkavégzésébe, ilyen esetben pedig már valóban alá- és fölérendeltségi viszonyról beszélhetünk. Az örömlányok jogi helyzete rossz. Manapság az a gyakorlat - az alá- és fölérendeltségi viszony nyilvánvaló megléte ellenére is - hogy annak a rizikóit, hogy a prostitúáltak nem tudnak dolgozni, teljes mértékben rájuk hárítják át. Azt nem lehet elvárni, hogy az ágazatban a javulás magától fog végbemenni. Az engedélyezési politikán belül a munkakörülményekre vonatkozó minimális elvárások felállítása talán egy lehetőséget jelent.

A munkakörülmények területén kevés valódi visszasságot vettek észre, azonban nagy különbségek vannak azon körülmények között, melyekben a prostitúáltak végzik munkájukat. A prostitúáltak részben reagálnak erre, és vállalkozást váltanak, ha rosszak a körülmények. A prostitúáltak érzelmi jóléte mégis minden vizsgált szemszögből rosszabb, mint 2001-ben, és a nyugtatók használata is növekedett.

¹² Fiatal, megnyerő külsejű emberkereskedők, akik szerelmet szimulálva cserkészik be leginkább rossz családi háttérrel rendelkező áldozataikat, majd később prostitúcióra vagy egyéb szexuális szolgáltatásra, esetleg drogterjesztésre kényszerítik áldozatukat.

A prostituáltak helyzetének védelme szempontjából fontos, hogy azoknak a nőknek, akik ki szeretnének lépni vagy akiknek ki kell lépniük a prostitúcióból, elegendő lehetőségük legyen erre. A települések csupán hat százaléka jelentette, hogy a prostitúciós szabályozásban figyelmet szentelnek az örömlányok kilépési lehetőségeire.

1.9 A PROSTITÚCIÓ ÉS AZ AZZAL JÁRÓ BŰNÜGYI JELENSÉGEK SZÉTVÁLASZTÁSA

A bűnügyi jelenségek csupán mellékesen kaptak szerepet ebben a jelentésben. A prostitúció és az azzal járó bűnügyi jelenségek szétválasztásához az engedélyezés alapos vizsgálata szükséges. Ebben a BIBOB-törvény nagy szerepet játszik, mely alapján hivatali szervek a kérelmet megtagadhatják vagy a kiadott engedélyt visszavonhatják, ha fennáll annak a veszélye, hogy ezeket bűncselekmény elkövetéséhez vagy azokból származó anyagi javak megszerzéséhez használják fel. A legtöbb településen még nem, azonban a szexuális szolgáltatások területén egyre gyakrabban alkalmazzák a törvényt. Amszterdam 2006-ban vetette be a BIBOB-eljárást a prostitúciós ágazat engedélyezési kérelmeinek ellenőrzésekor. Ez ahhoz vezetett, hogy a vizsgálat idején Amszterdam a BIBOB törvény alapján rengeteg kérelmet utasított el, melyet korlátozott számú, kirakattal rendelkező bordélyházat üzemeltető személy nyújtott be. Az esetleges fellebbezési eljárások eredményét ki kell várni, míg megállapíthatóvá válik, hogy a BIBOB-eljárás bevezetése mennyire lehet sikeres.

1.10 AZ ILLEGÁLIS PROSTITÚCIÓ MÉRETÉNEK VISSZASZORÍTÁSA

Az Oroszországból, Romániából, Bulgáriából és a latin-amerikai országokból érkező - általában a kötelező papírokkal nem rendelkező - prostituáltak száma csökkent. A vizsgált régiókban minden területen az olyan prostituáltak számának növekedése volt kimutatható, akik Kelet-Európa azon országaiból jönnek, melyek az Európai Gazdasági Térséghez tartoznak. Részben úgy tűnik róluk, hogy a korábban megnevezett országokból érkező nők helyét veszik át. Azon nők száma csökkent, akik a kötelező papírok nélkül jelentkeznek klubokhoz. A klubokban, közvetítőkön keresztül dolgozó külföldi prostituáltak kínálata szintén csökkent. Ezenfelül csökkent az ellenőrzéseken megállapított törvényszegések száma, főleg azon a területen, ahol az örömlányok a munkát úgy végezték, hogy nem rendelkeztek az ahhoz szükséges papírokkal. Mind az üzemeltetők, mind pedig a prostituáltak szerint is azokra a nőkre hat leginkább a törvénymódosítás ereje, akik a munkájuk elvégzéséhez szükséges, érvényes tartózkodási engedély nélkül dolgoznak. Mindent összevetve

beigazolódni látszik, hogy csökkent azon külföldi prostituáltak száma, akik a munka elvégzéséhez szükséges érvényes tartózkodási engedély nélkül dolgoznak. A szigorított ellenőrzések és a törvények keményebb betartatása hozzájárultak ehhez a fejlődéshez.

2. A PROSTITÚCIÓ BÜNTETENDŐ FORMÁI¹³

Egyes célkitűzések, melyek a törvénymódosításhoz kötődnek, a prostitúció büntetendő formáira vonatkoznak (a nem önkéntes, illetve a kiskorúak prostitúciós tevékenységére, valamint az olyan személyek által végzett munkára, akik nem rendelkeznek a munkavégzéshez szükséges, érvényes tartózkodási kártyával¹⁴.) A most következő fejezet ezeket a célkitűzéseket tárgyalja.

2.1 ILLEGÁLIS MUNKÁLTATÁS

Ha egy település rendelkezik a prostitúcióra vonatkozó engedélyezési politikával, akkor a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás üzemeltetéséhez szükségessé válik az önkormányzati engedély. Ezen szükséges engedély hiányában a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás működtetése büntetendő. Az illegális prostitúciót vizsgáló részkutatásból kiderül, hogy több településen is úgy üzemeltetnek vállalkozásokat, hogy az ahhoz szükséges engedélyt nem adták ki rájuk, holott ezeken a településeken az engedély kötelező.¹⁵ A vizsgált régiókban működő vállalkozások többségénél azonban úgy tűnik, hogy rendelkeznek az üzemeltetéshez szükséges engedéllyel. A vizsgált területeken fennmaradó, illegálisan működő vállalkozások száma, melyek a piroslámpás negyedek ablakai mögött, klubokban és magánlakásokban működnek, a megfigyelések és a konkrét információk alapján nagyon csekély. Az illegális vállalkozások leginkább az eszkort és az otthon végzett prostitúció területein találhatók meg.

A kutatók az irodalomban és a kulcsinformátorokon keresztül kaptak jelzéseket az illegális prostitúcióról, melyek különböző helyekről származtak, úgy mint vendéglátóipari egységek, hotelek valamint tea-és kávéházak. Konkrét adatokat azonban nem lehetett mindig megnevezni és a terepmunka alatt ezekre a helyszínekre sem sikerült mindig rátalálni. Ugyanakkor az sem ismeretes, hogy az ezeken a helyeken folyó prostitúciós tevékenységek mennyire szervezettek. Azt feltételezik, hogy az illegális prostitúció valószínűleg előfordul, viszont a pletykák egy része alaptalan. Ha a vizsgált régiókat alaposabban górcső alá vesszük,

¹³Az illegális prostitúcióról szóló részkutatás (Biesma e.a., 2006) egy fontos részét képezi ennek a fejezetnek

¹⁴Mindenki, aki Hollandiában lakik vagy oda települ, rendelkezik egy tartózkodási kártyával. Ezen például a holland nemzetiséget, vagy a tartózkodási státuszt tüntetik fel. A kártya egy le nem járt személyi- vagy tartózkodási dokumentum felmutatásával érvényes.

¹⁵ A települések közötti részkutatásban is megemlítsre kerülnek az illegálisan működő vállalkozások.

láthatjuk, hogy Groningen tartományban engedély nélküli vállalkozások alig működnek klubokban vagy magánlakásokban, azonban egyes eskortirodák engedély nélkül üzemelnek, holott az eskorttevékenység Groningenben engedélyköteles. Amszterdamban az eskortirodák nincsenek engedélyhez kötve, a városban viszont engedély nélkül működő masszázsszalonokat találtak (melyhez azt a megjegyzést kell hozzáfűzni, hogy néhány szalonban a szexuális kontaktus semmilyen formája nem fordul elő és a szalonok ennél fogva nem, mint szexuális szolgáltatást nyújtó vállalkozásként esnek az engedélyezési kötelezettség alá.) Amszterdamban az ősidőktől kezdve folyik prostitúció bárokban, mely még a mai napig is előfordul, de már kis számban. Egy viszonylag új forma, mely a kutatók figyelmét hívta fel Amszterdamban, az ún. „erotikus kávézó”, ahol a prostituáltak belépőt fizetnek, melybe néhány ital is beletartozik. Eindhovenben kevés jelét találták az illegálisan működő szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások meglétének, az a néhány jelzés pedig az otthon végzett prostitúcióhoz és az eskort munkához kötődött (az utóbbihoz egy örömlányon keresztül jutottak el, akit a rendőrség egy eskort-ellenőrzés során tartóztatott le.) Észak-és Közép-Limburgben szintén úgy tűnik, hogy illegális prostitúció alig fordul elő. Azokon a helyeken, ahol a prostitúciós tevékenységet olyan vállalkozások szolgáltatták, melyek nem rendelkeztek az ahhoz szükséges engedélyekkel - például a szexmozik - a rendőrség és a települések nagyobb erővel léptek fel a szabályok betartatása érdekében. Üzemeltetők, akik ezekben a régiókban tevékenykednek azt mondják, hogy nincs helye az illegális munkának, mivel nagyon nagy a lebukás veszélye.

Az illegális prostitúció hotelekben, motelekben, kempingekben és bungalóparkokban is előfordul. Ebben az esetben nem kifejezetten azokról a prostituáltakról van szó, akiket a vendégek eskortirodákon keresztül rendelnek (természetesen ez is történhet törvényes módon, egy engedéllyel rendelkező irodán keresztül), hanem olyanokról, akik azért bérelnek egy szobát, hogy ott fogadhassák a kuncsaftjaikat. Úgy tűnik, hogy a prostituáltak ügyfeleiket randioldalakon, magában a hotelben vagy közeli kávézóknál szedik fel. Az informátorok szerint a prostituáltak jobban kedvelik az elhagyatott utak menti hoteleket és az olyan moteleket, amelyekben a szobák kívülről közvetlenül megközelíthetők. A hotelek dolgozói gyakran tisztában vannak azzal, hogy mi történik a szobákban. Az ilyen hotel-és motelprostitúció mellett olyan esetek is ismertek, amikor az örömlányok parkolóknál álló lakóautókban, bungalókban, vagy nyaralóparkok állandó helyen álló lakókocsijaiban dolgoznak. Mindent összevetve a kutatók arra következtetésre jutottak, hogy az olyan, szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások száma, melyek nem rendelkeznek a

munkavégzéshez szükséges engedélyekkel, holott az kötelező az adott településen, igen csekély. Ezenfelül a kiterjedt terepmunkából az a következtetés vonható le, hogy a legális prostitúció általánosabb, mint az ún. illegális hálózat.

Az illegális prostitúciót vizsgáló részkutatást készítői azt állapították meg, hogy az internet jól működő forrás a nem legálisan tevékenykedő örömlányok számára. Rendkívül nehéz visszavezetni, hogy a randioldalakon található „párkereső hirdetések” mekkora része tartozik eszkort-cégekhez, és hogy ezeknél mekkora százalékában beszélhetünk engedély nélkül tevékenykedő vállalkozásokról vagy magánszemélyekről. Az interneten fellelhető kínálat főleg (legális vagy illegális) eszkortokból és otthon dolgozó prostituáltakból áll. Sok (szintén legálisan vagy illegálisan működő) eszkortiroda használja a randioldalakat is a hirdetések mellett.

2.2 ILLEGÁLIS MUNKAVÉGZÉS

Egy prostituált akkor dolgozik illegálisan, ha az Európai Gazdasági Térségen (EGK) kívülről érkezik, és nem rendelkezik a munka végzéséhez szükséges érvényes tartózkodási engedéllyel, vagy ha engedély nélkül dolgozik otthon egy olyan településen, ahol egyébként az otthoni munkavégzéshez engedély szükséges. Egy prostituált azonban akkor is illegálisan dolgozhat, ha a munkavégzéséhez kijelölt, engedélyezett helyeken kívül folytat tevékenységet (gondoljunk a türelmi zónákon kívüli utcai prostitúcióra). A 2.1-es bekezdésben említettük, hogy a prostituáltak szociális helyzetét vizsgáló részkutatásban meginterjúvolt örömlányok nagytöbbsége külföldről érkezett, ami egy világos jelzés arra vonatkozóan, hogy a legális szektorban dolgozó nők nagyobb része nem Hollandiából származik. Ez egyébként nem azt jelenti, hogy ezek a nők nem legálisan dolgoznak. Érkezhetnek például az EGK-ba tartozó országokból, holland házastársuk lehet vagy valaki, aki az EGK valamely tagállamából származik, így pedig már legálisan dolgozhatnak prostituáltként. Az illegális prostitúcióval foglalkozó részkutatás minden egyes vizsgált régióban megpróbált adatokat gyűjteni a prostituáltként dolgozó nők származását illetően.

Amszterdamban az elmúlt évek során megváltozott a prostituáltként dolgozó nők csoportjának az összetétele. Változatlan maradt azonban az, hogy a prostituáltak többsége Hollandián kívülről érkezik. Az elmúlt években az Európai Unióból, Közép-és Kelet-Európából valamint a Dél-Amerikából érkező prostituáltak száma jelentősen növekedett.

Mivel 2000 óta az újdonsült EU-tagállamok lakóinak egyre jobban kiszélesedtek a lehetőségeik arra, hogy legálisan dolgozhassanak Hollandiában, különösen nehéz megállapítani, hogy milyen mértékben tevékenykedtek a prostituáltak legálisan avagy illegálisan. Beszélhettünk olyan kelet-európai nőkről, akik különböző helyeken gyűjtötték ügyfeleiket. Ezeket a prostituáltakat időnként egy olyan busz is kísérte, melyben férfiak ültek. A jelen vizsgálatot megelőző terepmunka idején 2006-ban a megfigyelések alatt ilyen buszokat már nem lehetett látni. Ázsiai nők is tevékenykednek az amszterdami prostitúcióban, elsősorban masszázsszalonokban. A nem az EGK tagállamaiból érkező nők kizárólag akkor dolgozhatnak a prostitúcióban legálisan, ha olyan valakivel kötnek házasságot, aki az EGK egyik tagállamából származik. Viszont azt sem feltételezhetjük, hogy ezen nők mindegyike legálisan dolgozik. A rendőrség adatai szerint 2005-ben Amszterdam központjában (a Wallengebied¹⁶-et is beleértve) 49 olyan prostituált letartóztatására került sor, akik érvényes tartózkodási engedély hiányában folytattak tevékenységet a legális szektoron belül. A kutatók ezt a számot viszonylag csekélynek értékelik, ha összehasonlítjuk őket az ezen a területen működő, sok, prostituáltakat foglalkoztató legálisan üzemeltetett vállalkozások számával.

Eindhovenben a törvénymódosítás óta a latin-amerikai nők száma csökkent és a kelet-európai nők száma növekedett. A rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően úgy tűnik, hogy a kirakatokban, klubokban és magánlakásokban folyó illegális munkát szinte teljesen sikerült száműzni. Csupán egyedi esetben tartóztattak le egy prostituáltat a megfelelő papírok hiányában. A kötelező papírok nélkül dolgozó prostituáltak elsősorban a nem legális (illegális) eszközt cégeknél tevékenykednek. Az ügyfeleket randioldalakon keresztül szerzik. A rendőrség ebben a szektorban is rendszeresen tart ellenőrzéseket, de a szabályok betartatása még nem teljes. Ezen kiértékelés idején szinte lehetetlen megbízható képet felvázolni a randioldalakon folyó prostitúciós tevékenység illegalitásának mértékéről.

Groningen tartományban kelet-európai nők teszik ki a prostituáltak legnagyobb százalékát. Groningen városban úgy tűnik, hogy nőtt a nem az EGK-ból érkező, spanyol útlevéllel rendelkező, spanyol ajkú nők száma. Itt havonta átlagosan 12 és 15 közötti az ellenőrzések száma. Az elmúlt években csökkent az ellenőrzések alatt bejelentett olyan nők száma, akik nem rendelkeztek a munka elvégzéséhez szükséges érvényes tartózkodási papírokkal. Ez azt jelenti, hogy egész 2005-re összesen nyolc esett jutott. Groningen tartomány más részein

¹⁶ Amszterdam régi központjában található városrész, mely rengeteg turistát vonz, elsősorban az ott található piroslámpás negyed miatt.

kevésbé rendszeresek az ellenőrzések és adatokat sem jegyeznek le. Azonban időnként illegálisan dolgozó prostituáltakat is találnak szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásoknál. Általában ezekben az esetekben több illegálisan dolgozó nő is jelen van. Egyébként az üzemeltetők az jelentik, hogy csökken az olyan prostituáltak száma, akik szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásoknál szeretnének dolgozni, de nem rendelkeznek az ahhoz szükséges papírokkal.

Észak-és Közép-Limburgben klubokban ugyancsak sok kelet-és közép-európai nő dolgozik. A törvényváltoztatás utáni első években a törvény betartatói ellenőrzések folyamán rendszeresen bukkantak olyan prostituáltakra, akik a munka elvégzéséhez szükséges érvényes tartózkodási engedéllyel nem rendelkeztek. Azonban az utóbbi években ez ritkábban fordult elő. Mind a rendőrség mind pedig a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat működtetők azt jelentik, hogy az üzemeltetők odafigyelnek arra, hogy a prostituáltak rendelkeznek-e a megfelelő papírokkal. Pont úgy, mint Groningenben is, ahol a hivatalosan működő klubok üzemeltetői arról számolnak be, hogy egyre kevesebb olyan prostituált jelentkezik munkára, aki a kötelező papírokkal nem rendelkezik. Az üzemeltetők azt gyanítják, hogy ezek a nők Németországban szaunaklubokban kezdenek el dolgozni, illegális eszközt tevékenységet kezdenek, vagy otthon állnak munkába.

Az ötödik fejezetben figyelmet szenteltünk annak a problémának, hogy a prostituáltak önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként végzik munkájukat. Még ott is, ahol a prostituáltak és az üzemeltetők komolyan gondolják, hogy a prostituáltakra önállóan dolgozókként kell tekinteni, az adóhatóság gyakran állapít meg alárendeltségi viszonyt, melyből kifolyólag az örömlányra inkább alkalmazottként kell tekinteni, mint önálló vállalkozóra. Ez a kérdés meghatározó egyes külföldi nők számára, tekintve azt, hogy 2004. május 1-e óta az EU új tagállamaiból érkezőknek több lehetőségük van arra, hogy legálisan, alkalmazott nélküli magánvállalkozóként dolgozzanak.

2.3 KISKORÚSÁG

A kiskorúak prostitúcióba való bevonása vagy ott tartása emberkereskedelemnek tekintendő és büntetendő.

A hivatalosan működő, prostituáltakat futtató vállalkozásoknál csak nagyon kivételes esetben lehet kiskorúakra bukkanni (Amszterdamban három év alatt két tizenhét évest találtak).

Vannak azonban jelzések olyan lányokról, akik tizennyolcadik születésnapjuktól prostituáltként dolgoznak. Ezen okok miatt mind Eindhovenben, mind pedig Groningenben egy, a fiatalok prostitúciójával foglalkozó összehangolt munkamódszert alakítottak ki. Az iskolákon, segélyszolgálatokon és a rendőrségen keresztül a kislányokkal és kisfiúkkal szembeni visszaélést idejében jelezni és kezelni kell. Amszterdamban egy, az ún. loverboy-ok áldozatait segítő összehangolt munkamódszerrel dolgoznak, melyben különleges figyelmet fordítanak a kiskorúakra.

A kutatók nem kaptak arról szóló jelzéseket, hogy kiskorúak nagy számban dolgoznának az illegális szektorban. Itt azonban meg kell azt jegyezni, hogy nehéz egyértelmű képet kapni a kiskorúak illegális prostitúcióban való előfordulásáról. Ez többek között abból következik, hogy gyakran nehéz a fiatal prostituáltak életkorát megállapítani, melyből kifolyólag a segélyszolgálatok is kevés rálátással rendelkeznek a probléma mértékét illetően. A Hollandiában folyó, kiskorúak kereskedelmének a problémájával foglalkozó néhány szervezet adatai alapján összeállított kutatás (Van den Borne & Kloosterboer, 2005) 2003-ból, 2004-ből és 2005-ből gyűjtötte össze a kiskorúak kereskedelméből származó áldozatok jogi eseteit. A kutatásban 169 olyan kiskorú jogi esetét vizsgálták, akik prostitúcióba keveredtek. Ezeknek az áldozatoknak bő egynegyede holland származású, kb. egyötödénél pedig a származás ismeretlen. A hollandok után a legnagyobb csoport marokkói (14 %) és még egyszer kb. egyötöd egyéb afrikai országokból származik. Jóllehet abból a kutatásból világosan kiderül, hogy kiskorúak is tevékenykednek a prostitúcióban, de a konkrét számok ismeretlenek (Van den Borne en Kloosterboer, 2005). Egyébként a 2006 első felében a Jelentsd a Bűncselekményt Anoniman (Meld Misdaad Anoniem) bejelentő vonalhoz beérkezett, a kényszer alatt dolgoztatott prostituáltakról szóló 78 bejelentésből tizenegy vonatkozott kiskorúakra.

Az illegális prostitúciót vizsgáló kutatás készítői megfigyeléseik alatt nem találtak kiskorú örömlányokkal. Az informátorok szerint a kiskorúak prostitúciója (főleg fiúké) nem hivatalos hálózatokon keresztül és meleg találkahelyeken fordul elő. A kutatók fülest kaptak olyan kísérő nélküli külföldi kiskorúakról (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen - AMV) akik prostitúciós tevékenységet folytatnak. A kutatók személy szerint nem találtak ilyen emberekre. A kísérő nélküli külföldi kiskorúakról és a prostitúcióról szóló legmeghatározóbb kutatás a 2004-es Bronsveld-féle. Bronsveld arra a következtetésre jut, hogy ugyan előfordulnak kísérő nélküli külföldi kiskorúak a prostitúcióban, de úgy tűnik, hogy nem nagy

számban. A részkutatás készítői is azt a következtetést vonják le, hogy úgy tűnik, a legális szektorban alig beszélhetünk kiskorúakról és hogy a prostitúció illegális területein sincsenek jelek a kiskorúak nagyszámú előfordulására.

A kiskorúak prostitúcióban való tevékenységének jelzései a közelmúltból az időközben nagykorúvá vált prostituáltak kezdő életkorából származhatnak. A prostituáltak helyzetét vizsgáló részkutatásból kiderül, hogy a legális szektorban dolgozó meginterjúvolt örömlányok öt százaléka még nem volt tizennyolc éves, amikor elkezdte tevékenységét. A fiatal kezdők jelenleg elsősorban az eszkort területén dolgoznak. Azon prostituáltak több mint fele, akik az eszkort területén tevékenykednek, nem voltak még húsz évesek, amikor elkezdtek dolgozni. Sőt, kb. tíz százalék fiatalabb volt tizennyolc évnél.

2.4 KIZSÁKMÁNYOLÁS

A kiskorúak prostitúcióba való bevonása mellett a kizsákmányolás is ugyanúgy az emberkereskedelemhez sorolható, és ennél fogva büntetendő is a büntető törvénykönyv 273f cikkelye alapján. Többek között akkor beszélhetünk emberkereskedelemről, amennyiben egy személyt valaki kényszerrel, erőszakkal vagy más bűncselekménnyel, erőszakkal való fenyegetéssel vagy egyéb erőszakos cselekedettel szexuális szolgáltatások nyújtására kényszeríti egy harmadik személlyel vagy egy harmadik személy javára. Azt, hogy egy prostituáltat kényszerítene-e a munkára, a prostitúcióban előforduló kizsákmányolás összes formája közül a legnehezebb megállapítani és kinyomozni (és ezért kutatni is). Mind a települések, a törvények betartatói, mind pedig az üzemeltetők azt jelzik, hogy gyakran nehéz a kényszert felderíteni és megakadályozni. Annak az ellenőrzése, hogy kizsákmányolásról van-e szó, még annál is bonyolultabb, mint azt felügyelni, hogy a prostituáltak valóban rendelkeznek-e a megfelelő papírokkal vagy hogy nagykorúak-e. A kereset például futtatóknak vagy „rossz” üzemeltetőknek való átadása nehezen kimutatható és befolyásolható a törvény eszközeivel. Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy a prostituált mind az üzemeltetővel mind pedig a futtatóval kapcsolatban állhat. Az engedélyadásnál és a szabályok betartásánál a figyelem az üzemeltetőre irányul. Itt azonban egy jó szándékú (csak semmit nem tudó) üzemeltetőről is lehet szó, aki minden szabályt betart, mialatt a prostituáltat egy futtató kényszeríti munkára. Papíron egy vállalkozás tisztességesnek tűnhet, amely minden szabályt betart, ugyanakkor emberkereskedelem áldozatait dolgoztatja. Egyes üzemeltetők azt jelentik, hogy ők a „rossz” baráttal rendelkező prostituáltakat távol tartják, de ez korántsem

jellemző mindegyikükre. Ezenfelül a futtatóknak bőven van lehetőségük elsősorban a kirakatprostitúciónál és az eszkort munkánál arra, hogy anélkül felügyeljék a prostituáltakat, hogy arról az üzemeltető valamit is tudjon.

Az emberkereskedelemmel foglalkozó nemzeti információs iroda¹⁷ (Nationaal Rapporteur Mensenhandel) megkülönböztetett egy sor jelzést, melyek kizsákmányolásra utalhatnak. A rendőrség felhasználja az ilyen jelzéseket valamint a Jelentsd a Bűncselekményt Anoniman (Meld Misdaad Anoniem) „A látszat csal” nevű kampányában is felhasználják ezeket a jelzéseket, amiket itt röviden bemutatunk. A kutatók a jelzéseket négy kategóriába sorolták: dokumentumok; pénzügyek; munkakörülmények és egyébek. Az ötödik fejezetben már egyébként jeleztük, hogy egyes jelek, melyek az emberkereskedelemre utalhatnak (például a gyakori helyváltogatás) többféleképpen értelmezhetők és pont hogy az illető prostituált önrendelkezésének is lehetnek a jelei. A lehetséges jelek egy részével a kutatók is találkoztak a megfigyeléseik alkalmával és az interjúk során a néhány vizsgált régióban, azonban nem nagy számban és egyes jelzések egyáltalán nem kerültek a felszínre. A saját lakóhely hiánya Hollandiában és a munkahelyen való alvás viszonylag gyakran előfordulnak, éppúgy, mint egy házasság egy hollanddal vagy az EU egy állampolgárával, valamint a Hollandiában használt nyelv ismeretének hiánya. A kutatók azonban azt a következtetést vonják le, hogy a települések különböznek abban a tekintetben, hogy engedélyezik vagy megtiltják a munkahelyen való éjszakázást és úgy vélik, hogy ahol ez engedélyezett, ez a jelenség kevésbé állja meg a helyét a kizsákmányolás jeleként. A különböző helyeken végzett munka is gyakran előfordul, de mint ahogy mondtuk, a kérdés az, hogy ezt mindig a kizsákmányolás egyik jeleként kell-e felfogni. Olyan jelek, mint a testi bántalmazás nyomai úgy tűnik, hogy sokkal ritkábban fordulnak elő. A terepmunka ideje alatt a kutatók másféle jelzéseket is találtak, amelyek pontosan az önrendelkezés nagyobb mértékére utalnak. Néhány lengyel prostituált azt mondta, hogy váltakozva, néhány hetet Hollandiában dolgoznak, néhányat pedig otthon töltenek, és hogy ehhez a közlekedést saját maguk intézik, továbbá maguk határozzák meg, hogy mikor jönnek és mennek.

A kutatók a terepmunka alatt azt a következtetést tudták levonni, hogy a kirakatokban tevékenykedő prostituáltak jelentős része egy ún. baráttal vagy futtatóval dolgozik. Ezek

¹⁷ A nemzeti információs iroda (Nationaal Rapporteur) a Hollandiában történő emberkereskedelem és a gyermekekkel szembeni szexuális erőszak mértékéről, illetve az ezen a területen bevezetett politika hatásairól tájékoztatja a kormányt.

között találhatunk olyan futtatókat, akik arra kényszerítik a prostituáltakat, hogy azok adják át nekik a jövedelmüket. Eindhovenben az elmúlt években felszínre került emberkereskedelmi ügyek legtöbbje összefüggésbe hozható az ún. loverboyokkal. A megalázás és a szexuális kizsákmányolás folyamata gyakran már azelőtt elkezdődött, mielőtt a lány tizenhét éves lett. A loverboyok az áldozataikat folyamatosan meg akarják figyelni vagy figyeltetni, és emiatt általában egy kirakat mögött, egy eszkort vállalkozásban vagy otthon állítják őket munkába. Úgy tűnik, hogy a futtatókkal kapcsolatos problémák a kelet-európai, afrikai és az ázsiai, de a holland prostituáltaknál is viszonylag gyakran előfordulnak. Groningen régióban három-négy hetente körülbelül egy férfi jelentkezik a klubokhoz azzal, hogy egy vagy több prostituáltat kínáljon az üzemeltetőknek. Az üzemeltetők egyre ritkábban mennek bele az ilyen felajánlásokba.

Egyes meginterjúvált üzemeltetők úgy vélik, hogy ők azok, akik gyakran fel tudják ismerni az erőszak jeleit, és nagyon értékesnek tartják a Jelentsd a Bűncselekményt Anoniman (Meld Misdaad Anoniem) kezdeményezését, melynek az ilyen jeleket tovább tudják adni. 2006 első félévében 78 bejelentés érkezett a kényszerített prostitúcióról a Jelents a Bűncselekményt Anoniman-hoz.

Az emberkereskedelemmel foglalkozó nemzeti tudósító iroda negyedik beszámolójában (NRM, 2005) az emberkereskedelem többek között olyan áldozatairól olvashatunk, akiket a nőkereskedelem-ellenes alapítványnál (Stichting Tegen Vrouwenhandel - STV) jelentettek be 2003-ban. Az illegális prostitúciót vizsgáló kutatás készítői megkapták a nőkereskedelem-ellenes alapítvány összesített adatait 2004-re és 2005-re vonatkozóan. 2004-ben 403 áldozatot jelentettek be az alapítványhoz, 2005-ben pedig 393-at. A rendőrség is követi az emberkereskedelem lehetséges áldozatainak regisztrációját a rendőrségi információs csomópont (Informatie Knooppunt Politie Systeem - IKP-S) áldozatkövető rendszerében, melyben 2003-ban 153 áldozatot regisztráltak. A legfontosabb származási ország Bulgária, melyet Románia, Hollandia és Nigéria követ (NRM, 2005). A részbeszámolóban tovább vannak bontva a nőkereskedelem-ellenes alapítványnak és a rendőrségnek a vizsgált régiókból származó kiértékelt adatai. Egyébként az áldozatok egy része a legális szektorban dolgozott. Hogy ez arra utal-e, hogy a nőkereskedelem áldozatainak nagy része legális vállalkozásoknál tevékenykedik, vagy arra, hogy a legális vállalkozásoknál történő viszonylag szigorúbb ellenőrzések miatt inkább itt, mint az illegális vállalkozásoknál fedezik fel őket, az elérhető adatok alapján nem megállapítható.

A kutatásban a legális szektorban tevékenykedő meginterjúvott örömlányok közül nyolc százalék vallja azt, hogy a kényszer valamely formája alatt kezdett el prostituáltként dolgozni. Ezek a nőknek egy része kényszer alatt kezdett, de ezután szabadon tevékenykedett tovább vagy kihagyás után visszatért a prostitúcióba. A (több) pénz keresetének a lehetősége gyakran egyik oka annak, hogy valaki prostituáltként kezd el dolgozni. Itt szó lehet (extra) pénzről a tartozások visszafizetéséhez vagy élvezeti cikkek vásárlásához, de az is lehetséges, hogy a nők ezt látják az egyetlen lehetséges módnak arra, hogy a felszínen tudjanak maradni. A meginterjúvott prostituáltak tizenhét százaléka azt mondja, hogy azért kezdett el örömlányként dolgozni, mert pénzügyi válságba került vagy tartozásai voltak. Az összes eset felében a prostituáltat barátok vagy ismerősök vezették be a prostitúció világába.

2.5 FEJLŐDÉSEK

A kérdőívben a települések többsége azt állítja, hogy nem tapasztalta annak a jeleit, hogy a bordélyházakat tiltó törvény eltörlése negatív változásokat okozott volna. A negatív jelek, amelyek mégiscsak mutatkoztak általában az engedély nélkül működő eskortvállalkozásokkal és az érvényes papírok nélkül dolgozó prostituáltakkal voltak kapcsolatosak. Messze a legtöbb település (87 %) azt mondja, hogy semmilyen jelét nem tapasztalta helyváltoztatásoknak.

Az illegális prostitúciót vizsgáló kutatás egyes informátorai azt jelezték, hogy a kötelező papírokkal nem rendelkező prostituáltak a kisebb települések és vidék felé vették az irányt. Ezeken a helyeken gyakran sokkal kevésbé szigorú a szabályok betartatása, mely többek között a korlátozott hivatali kapacitásnak és a témához való szakértelem hiányának köszönhető. Emellett ezek a prostituáltak részben áttértek a mobiltelefonos és az internetes hálózatra. Ezenfelül úgy tűnik, hogy egy részük visszatért szülőhazájába vagy más EU-s országba, mint például Spanyolországba vagy Olaszországba.

Minden vizsgált régió minden területén növekedés mutatható ki a Kelet-Európából származó örömlányok számában, akik az EGK tagállamaiból érkeznek, és emiatt általában legálisan dolgoznak prostituáltként. Úgy tűnik, hogy részben az Oroszországból, Romániából, Bulgáriából és a latin-amerikai országokból származó olyan prostituáltak helyét vették át, akik nem rendelkeztek a kötelező papírokkal. Csökkent azoknak a nőknek a száma, akik a kötelező papírok hiányában jelentkeztek klubokhoz. Szintén csökkent a klubokban a

közvetítők által kínált külföldi prostituáltak száma. Ezenfelül az ellenőrzések alkalmával megállapított törvényszegések is csökkentek, főleg a prostitúciós tevékenység végzéséhez szükséges papírok hiányában való munkavégzés területén. Mind az üzemeltetők, mind pedig a prostituáltak azt mondják, hogy azokra a nőkre vannak a legnagyobb hatással a törvényváltoztatás következményei, akik a munka elvégzéséhez szükséges érvényes tartózkodási engedéllyel nem rendelkeznek. Mindent összevetve úgy tűnik, hogy jogos a következtetés, miszerint a munka elvégzéséhez szükséges érvényes tartózkodási engedéllyel nem rendelkező prostituáltak száma csökkent. Ezt a változást részben a szigorúbb ellenőrzések és a törvények szigorúbb betartatása okozta.

Harmadik személynek gyakran nagyon nehéz megállapítani azt, hogy a prostituált nem önként vállalt munkát. Ezért szinte lehetetlen valamit is mondani a bizonyos mértékben kényszer alatt dolgozó prostituáltak számának esetleges változásairól. Ebben az összefüggésben aggasztó, hogy úgy tűnik nem csökken a futtatókkal dolgozó prostituáltak száma. Ezenfelül növekedés figyelhető meg a szobák és a berendezések magas bérleti díjaiban. Ez utóbbi elősegítheti a kizsákmányolást. Azonban úgy tűnik, hogy nőtt az üzemeltetők és a prostituáltak tudatossága a munkára kényszerítéssel és a kizsákmányolással kapcsolatban.

Az elmúlt években világos növekedés állapítható meg az interneten keresztül fizetős szexuális szolgáltatások kínálatában. Részben úgy tűnik, hogy ez az internet autonóm fejlődésének a következménye. Valóban, az internet lehetőségeket kínál az olyan prostituáltaknak, akik nem a legális szektorban tudnak vagy akarnak dolgozni. Ez a növekedést részben szintén előre fogja mozdítani. Az internetes kínálat elsősorban (legális és illegális) eszkortvállalkozásokból, otthon valamint hotelszobákban dolgozó prostituáltakból áll.

FORDÍTÓI KOMMENTÁROK

FORDÍTÓI KOMMENTÁROK

1.	Het algemeen bordeelverbod is op 1 oktober 2000 opgeheven in Nederland.	A bordélyházak működését tiltó általános törvényt 2000. október elsején vetették el Hollandiában.
Ez a fordítói kommentár lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő szó a célnyelven csak ezzel az átváltási művelettel adható vissza, mivel a magyar nyelvben ez a kifejezés nem fejezhető ki egy szóval.		
2.	De minister van Justitie heeft aan de Tweede Kamer toegezegd dat hij enkele jaren na de inwerkingtreding van de wet opnieuw een evaluatieonderzoek zou laten plaatsvinden.	Az igazságügyi miniszter ígéretet tett a parlamenti alsóháznak arra vonatkozóan, hogy a törvény hatályba lépését követő néhány éven belül egy újabb kiértékelés is napvilágot fog látni.
Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltási művelet, mert a holland szövegben a "zou" függő beszédet jelez, melyet a célnyelvi mondatban az "ígéretet tett" mondatrészszel fejeztem ki.		
3.	Aan het WODC is gevraagd de regie te voeren over deze evaluatie. In opdracht en onder begeleiding van het WODC zijn drie deelonderzoeken uitgevoerd.	A WODC-t kérték meg arra, hogy koordinálja ezt a vizsgálatot, majd annak megbízásából és vezetésével három részkutatás készült el.
Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltási művelet, ezen belül is grammatikai összevonás (mondatok összevonása). Erre a műveletre azért volt szükség, hogy ne kelljen megismételni az alanyt (WODC), illetve a második mondat az alanyra való utalással ("annak") könnyen összefűzhetővé vált az elsővel.		
4.	De doelstelling van dit onderzoek is het leveren van informatie over de stand van zaken met betrekking tot prostitutie in Nederland in 2006 in het licht van de evaluatie van de opheffing van het bordeelverbod, teneinde flankerend beleid te kunnen ontwikkelen indien dat noodzakelijk mocht blijken te zijn.	Jelen kutatás célkitűzése, hogy információkat adjon a Hollandiában 2006-ban tapasztalható, prostitúciót érintő dolgokról a bordélyházak működését tiltó törvény megszüntetésének kapcsán. Erre azért van szükség, hogy ha indokoltá válik, a problémát kezelni tudó politikát lehessen létrehozni.
Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltás, azon belül grammatikai felbontás (mondathatárok felbontása). Erre a műveletre a könnyebb érthetőség miatt volt szükség, illetve a "teneinde" (azért, hogy; avégett hogy) lehetőséget ad arra, hogy különösebb		

változtatások nélkül új mondat kezdődhessen a célnyelven.		
5.	Wat is de stand van zaken rond de prostitutie in Nederland op het terrein van gemeentelijk beleid, handhaving en naleving?	Mi a helyzet a prostitúcióval kapcsolatban Hollandiában az önkormányzatok politikáját illetően, hogyan kezelik azt és hogyan tartatják be a szabályokat?
Az első grammatikai átváltás, azon belül grammatikai betoldás (tárgyi bővítmény betoldása), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő igék a célnyelvi szövegbe csak úgy ültethetők át, ha a célnyelvi mondatba beillesztünk még egy tárgyat ("szabályok"), amely a forrásnyelvi szövegben nem szerepel. A kifejezéshez, amely a holland szövegben olvasható ("op het terrein van ... naleving" - "betartatás területén") az érthetőség érdekében ki kell egészíteni a célnyelvi szöveget, hogy pontosan mire vonatkozik a betartatás.		

6.	Wat is de aard en omvang van onvrijwillige prostitutie, prostitutie door minderjarigen en prostitutie door vrouwen zonder geldige werkvergunning?	Milyen jellegű és mekkora méreteket öltött a nem önkéntesen dolgozó, valamint a kiskorúak és az érvényes munkavállalási engedéllyel nem rendelkező nők által üzött prostitúció?
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a célnyelvi szövegben az "omvang" (kiterjedés, méret) egyedül nem állhat, muszáj egy igével szerepelnie a mondatban (öltött). 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (ige formájának megváltoztatása), mert az igét múlt időbe tettem, mivel jobban hangsúlyozza azt, hogy a tanulmány a törvénymódosítás óta történt eseményekkel foglalkozik. 		

7.	DSP-groep heeft onderzoek gedaan naar het gemeentelijke prostitutiebeleid, naar de regulering en naar de handhaving van dat beleid.	A DSP-csoport megvizsgálta az önkormányzatok prostitúciós politikáját valamint azt, hogy miként szabályozzák és hogyan tudják betartatni ezeket a rendeleteket.
Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltás, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése). A forrásnyelvi szövegben használt ige (onderzoek doen - megvizsgálni) vonzata (naar) miatt egyszerűbb a mondat szerkezete, mint a célnyelvi szövegben. A magyarra való fordításkor a jóhangzás érdekében szükséges egy kicsit terjedősebben fogalmazni és a "szabályozás" (regulering) valamint a "betartatás" (handhaving) igék mellé kérdőszavakat (miként; hogyan) is betoldani.		

8.	Onder alle Nederlandse gemeenten is een enquête gehouden.	Egy kérdőívet állítottak össze, amelyet minden holland településnek elküldtek.
Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltás, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a hollandban előjárószóval (onder) kifejezett szerkezet a magyarban kibontásra szorul. A holland mondat csupán annyiról szól, hogy egy kérdőíves közvéleménykutatást végeztek, melybe minden holland települést bevontak. A magyar mondatot azért egészítettem ki, mert így jobban illett a szöveggörnyezetbe és gördülékenyebbé tette magát a szöveget is.		

9.	Aan de gemeenten die de enquête niet hebben ingevuld zijn via een belronde nog enkele vragen gesteld.	A településeknek, amelyek nem vettek részt a kitöltésben, telefonon tettek fel még néhány kérdést.
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő "belronde" szó a magyarban csak körülményesen adható vissza. Maga a kifejezés a "bellen" (telefonálni) és a "ronde" (forduló) szavakból áll össze, és ha szó szerint akarnánk fordítani, azt mondhatnánk, hogy "telefonos forduló". A "telefonos forduló" kifejezés megléte nem szükséges a célnyelven, mivel a használt "telefonon tettek fel..." ugyanúgy visszaadja az eredeti szöveg jelentését, valamint meglátásom szerint stilisztikailag is jobban megállja helyét. 2. A második grammatikai csere, azon belül igésítés. 		

10.	Ter verdieping van de uitkomsten is in zes gemeenten een kwalitatief onderzoek gehouden.	Ezek pontosabbá tétele érdekében hat településen egy átfogóbb vizsgálatot tartottak.
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első lexikai átváltási művelet, azon belül teljes átalakítás, mert a "ter verdieping" kifejezés olyasmint jelent, hogy valamit elmélyíteni, de a magyar szövegben a használt "pontosabbá tétel" érthetőbb és jobban illik a használt főnévhez (eredmények). 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajtváltás), mert a holland szövegben szereplő "uitkomsten" (eredmények) főnévre a célnyelven az "ezek" utaló névmással utaltam vissza, mivel a szó már az előző mondatban is szerepelt, és így elkerülhetővé vált a szóismétlés. 		

3. A harmadik lexikai átváltási művelet, azon belül teljes átalakítás, mert a "kwalitatief" szó szerint azt jelenti, hogy "minőségi", de a célnyelvi környezetbe jobban illett a "minőségi" egyfajta szinonímájaként használt "átfogóbb" melléknév.

11.	<p>Regioplan Beleidsonderzoek heeft onderzoek gedaan naar de sociale positie van prostituees in de vergunde sector. Het richt zich in het bijzonder op raamprostitutie, clubs, privéhuizen, escort en massagesalons.</p>	<p>A Regioplan független kutatóintézet a legálisan dolgozó prostituáltak szociális helyzetére vonatkozóan folytatott vizsgálatot, mely főleg a piroslámpás negyedek ablakai mögött, klubokban, magánházakban és masszázsszalonokban folyó prostitúcióra illetve az eszkort-tevékenységekre koncentrált.</p>
-----	--	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés betoldása (magyarázó betoldás intézményneveknél), mert a magyar olvasónak valószínűleg nem ismert ez a kutatóintézet.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondatok kiegészítése), mert a "prostituees in de vergunde sector" kifejezés annyit takar, hogy "prostituáltak az engedélyezett szektorban" mely magyarul körülményesen hangzik, ezért egy ige betoldásával a sokkal jobban a szövegbe illő "legálisan dolgozó prostituáltak" kifejezést ültettem a magyar szövegbe.
3. A harmadik grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása) mert a forrásnyelvben szereplő két mondatot a célnyelven összevontam, mivel a "het" névmás, mely a kutatóintézetre utal vissza, ezt lehetővé tette.
4. A negyedik lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a Hollandiában elterjedt "raamsprostitutie" kifejezést a magyarban leginkább körülírni tudjuk, bár létezik rá szavunk (kirakatprostitúció), de ebben a szöveggörnyezetben jobbnak láttam körülíró fordítást alkalmazni.

12.	<p>In dit deelonderzoek ligt de nadruk op vormen van prostitutie die zich meer in het verborgene afspelen.</p>	<p>Ez a részkutatás a hangsúlyt a prostitúció főleg rejtetten működő formáira helyezi.</p>
-----	---	---

Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő kifejezésben a helyhatározós szószerkezetet a célnyelven melléknévként fordítottam (in het verborgene = rejtetten) mivel

magyarul csak így adható vissza a szerkezet jelentése.

13.	Het zwaartepunt van het onderzoek betref een verdiepende studie in vier regio's naar illegaliteit en uitbuiting in de prostitutiebranche.	A kutatás súlypontját egy átfogó tanulmány adja, mely az ország négy régiójában vizsgálta azt, hogy milyen mértékben fordul elő a prostitúció területén az illegalitás és a kizsákmányolás.
-----	--	--

Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felemelés (mondategységek felemelése a mondat szintjére), mert a forrásnyelvi szövegben használt nyelvtani szerkezetek a magyarra csak úgy ültethetők át, ha azokat egy új tagmondatban, kibontva magyarázzuk el.

14.	De belangrijkste resultaten uit de deelonderzoeken worden hierin gecombineerd met elkaar en met relevante gegevens uit andere onderzoeken en rapportages.	Ebben a részkutatások fontos eredményeit más vizsgálatokból és jelentésekből származó lényeges adatokkal kombinálják .
-----	---	---

Ez a fordítói kommentár grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás), mert a forrásnyelvi mondatban használt szenvedő szerkezetet a célnyelvi mondatban átalakítottam, mivel a mai magyar nyelvhasználat már nem él vele.

15.	De bestuurlijke verantwoordelijkheid is primair bij de lokale overheid gelegd. De gemeenten zijn dan ook de belangrijkste vormgevers van het prostitutiebeleid.	A szabályozás felelőssége alapvetően az önkormányzatokhoz került, így ezen lettek a prostitúciós politika legfőbb formálói is.
-----	--	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő két mondatot a célnyelvi szövegben egy mondatra vontam össze. Erre azért volt szükség, mert a "lokale overheid" (önkormányzat) és a "gemeente" (település) szavak ebben a szövegekörnyezetben szinonimaként használhatók, ezért az "ezen" névmással el lehetett kerülni egy szóismétlést vagy az érthetőséget esetleg megzavaró "önkormányzat", majd a következő mondatban "település" szó használatát.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a holland szövegben olvasható többesszámú főnévből (gemeenten) a célnyelvi szövegben mutató névmás lett (ezen).

16.	In het onderzoek naar niet-legale prostitutie wordt geconstateerd dat de strikte handhaving in de verdiepingsregio's niet lijkt te hebben geleid tot een verschuiving naar niet-vergunde prostitutie binnen het gebied.	Az illegális prostitúcióra vonatkozó kutatás megállapítja , hogy a szabályok szigorú betartatása a vizsgált régiókban úgy tűnik, nem vezetett a területen az illegális prostitúció növekedéséhez .
-----	--	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás), mert a holland nyelvben használt szenvedő szerkezetet, annak a célnyelvben való hiánya miatt, átalakítottam aktív szerkezetté.
2. A második lexikai átváltási művelet, azon belül jelentések felbontása (felbontás a főnevek szóalkotási sajátosságai miatt), mert a holland "verdiepingsregio" kifejezés magyarul csak nagyon körülményesen lenne körülírható, illetve a szó szerinti fordítása ("elmélyülési régió") nem is lenne értelmes, így a "vizsgált régió" kifejezést használtam a célnyelven.
3. A harmadik lexikai átváltási művelet, mert a "verschuiving" ige eltolódást jelent, de arra utal, hogy maga a prostitúció nem tolódott-e el az illegalitás irányába, így pedig a magyar mondatban használt "növekedés" ige ugyanúgy visszaadja az eredeti szó jelentésbeli tartalmát.

17.	Verplaatsingen tussen regio's of gemeenten komen minder voor dan tijdens de eerste evaluatie, maar er worden wel verplaatsingen geconstateerd naar gemeenten met minder strenge regelgeving of handhaving.	A prostituáltak vándorlása a régiók vagy a települések között ritkább, mint az első kiértékelés idején, de továbbra is előfordul, hogy az örömlányok olyan helyek felé veszik az irányt, ahol kevésbé szigorú a szabályozás vagy a szabályok betartatása.
-----	--	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (alany betoldása), mert a holland mondatban nem szerepel alany, viszont a magyarban nehéz személytelenül fogalmazni, ezért került betoldásra alany (prostituált) később szintén került alany betoldásra, de a szóismétlés elkerülése érdekében itt az "örömlány" főnevet használtam.

18.	Een groot deel van de beschikbare capaciteit van de politie wordt besteed aan controles in de vergunde sector, waardoor de capaciteit voor een controlerende en opsporende rol bij	A rendőrség állományának egy nagy része a legális szektoron belüli ellenőrzésekkel foglalkozik , ezért kevés a bevethető ember az illegális szektoron belüli prostitúciós tevékenység büntetendő formáinak
-----	---	---

	strafbare vormen van exploitatie in de niet-vergunde sector, beperkt is.	ellenőrzésére és felderítésére.
Ez grammatikai átváltás, azon belül grammatikai csere (alanyváltás), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő szenvedő szerkezetet annak a célnyelvben való hiánya miatt átalakítottam.		

19.	Binnen de prostitutiebranche is men van mening dat vergunde bedrijven vaker gecontroleerd worden dan niet-vergunde bedrijven.	A prostitúción belül él az a nézet , hogy a legálisan működő vállalkozásokat gyakrabban ellenőrzik, mint az illegálisakat.
Ez grammatikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben használt általános alany a magyar nyelvben nem létezik, ezért a célnyelven a kifejezésből kihagytam ezt az általános alanyt, és a "nézet" főnévvel helyettesítettem, ebben az esetben ez lett a tagmondat alanya.		

20.	Deze situatie ondermijnt de bereidheid van exploitanten van vergunde bedrijven om zich aan de regels te houden en compliceert de aanpak van mensenhandel.	Ezért a legális vállalkozások üzemeltetői kevésbé hajlandóak a szabályokhoz tartani magukat. Így pedig nehezebb az emberkereskedőket elfogni.
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere, mert a holland mondat elején olvasható "deze situatie ondermijnt" azaz "ez a szituáció aláássa" kifejezést a célnyelven egyszerűen csak az "ezért" következtető kötőszóval helyettesítettem, mert így gördülékenyebben olvasható a szöveg, és az eredeti szöveg jelentése sem csorbul. 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felbontás (mondathatárok felbontása), mert úgy gondoltam, hogy a tagolás megkönnyíti a célnyelvi olvasó számára a szöveg értelmezését. 		

21.	Bij deze wetswijziging heeft enerzijds een legalisatie plaatsgevonden (van exploitatie van vrijwillige prostitutie van meerderjarigen die over de vereiste papieren beschikken) maar anderzijds juist een aanscherping van de strafbaarstelling van ongewenste vormen van prostitutie.	Ezzel a törvénymódosítással egyrészt legalizálták (a szükséges papírokkal rendelkező , önkéntesen dolgozó, nagykorú prostituáltak futtatását) másrészt pedig éppen, hogy szigorítottak a prostitúció tiltott formáinak büntethetőségét.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai lesüllyesztés (mondategységek lesüllyesztése a mondat szintje alá), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő vonatkozó mellékmondatot a célnyelven egyszerű mondatrészé alakítottam, és a zárójeles magyarázó		

rész elejére tettem. Erre azért volt szükség, hogy az eleve bonyolult, zárójeles magyarázó résszel is ellátott összetett mondatot ne bonyolítsa tovább még egy vonatkozó mellékmondat is. Ez a szöveg könnyebb megértését szolgálta a célnyelven.

22.	<p>Internationaal wordt Nederland door sommige landen gezien als een land waar op het gebied van prostitutie alles mogelijk is en mensenhandel wordt gefaciliteerd, terwijl mensenhandel juist eerder bemoeilijkt is doordat meer gehandhaafd wordt dan in de situatie waarin alle exploitatie van prostitutie verboden was.</p>	<p>Nemzetközi szinten Hollandiára olyan országgént tekintenek, ahol a prostitúció területén minden lehetséges, és az emberkereskedelem zöld utat kap, pedig azt inkább nehezíti, hogy szigorúbb a felügyelet, mint amikor a prostitúció minden formája tiltott volt.</p>
-----	--	---

A forrásnyelvi szövegben három szenvedő szerkezet is szerepel. Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás).

1. A mondat elején kihagytam a szenvedő szerkezet alanyát (landen=országok) mert az a célnyelvi mondatban szóismétlést okozott volna.
2. A második szenvedő szerkezet szintén átalakításra került, de itt lexikai átváltási művelet is történt, mert a "faciliteren" (támogat) ige eredetei jelentésétől teljesen eltérő, de a szöveggörnyezetbe jobban illő és a szó értelmét visszaadó "zöld utat kap" kifejezést használtam.
3. A harmadik szenvedő szerkezetnél az alapvető átalakítás mellett szófajváltás is történt, az eredeti szövegben szereplő igéből (gehandhaafd) a célnyelven főnév (felügyelet) vált.

23.	<p>Bij de gemeenten geniet een lokaal maximumbeleid de voorkeur, maar binnen de quota zijn er anno 2006 wel mogelijkheden voor de vestiging van nieuwe seksinrichtingen.</p>	<p>A településeken egy, a prostituáltak maximális számát meghatározó politika élvez előnyt, de a kvótán belül még anno 2006-ban megvolt arra a lehetőség, hogy új, szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat alapítsanak.</p>
-----	---	--

Ez lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a "maximumbeleid" szó szerint azt jelenti, hogy maximumpolitika, amely a célnyelvi olvasó számára nem biztos, hogy ilyen fordításban értelmezhető lenne.

24.	<p>Gemeenten hebben de locatiegebonden prostitutiebedrijven redelijk onder controle. Locatiegebonden prostitutiebedrijven zonder vergunning</p>	<p>A települések a helyhez kötött, prostitúcióval foglalkozó vállalkozásokat, amelyeknek csak kis része tevékenykedik engedély nélkül, megfelelő felügyelet alatt</p>
-----	---	--

	zijn ver in de minderheid.	tartják.
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<p>1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felbontás (mondathatárok felbontása), mert a forrásnyelvi szöveg két mondatát a célnyelven összevontam, és birtokos vonatkozói névmás került a második tagmondat (eredeti szövegben második mondat) elejére. Erre a szóismétlés elkerülése érdekében volt szükség.</p> <p>2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás, mert a forrásnyelvi szövegben szereplő kifejezéshez képest (locatiegebonden prostitutiebedrijf) a célnyelvi szövegben betoldásra került a "foglalkozó" melléknévi igenév.</p>		
25.	Een uitsluitend lokaal gerichte aanpak ten aanzien van niet locatiegebonden vormen van exploitatie van prostitutie is niet afdoende.	A prostitúció nem helyhez kötött formáira vonatkozó, kizárólag helyileg alkalmazott eljárásmodot kidolgozni nem célszerű.
Ez lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés kihagyása. A forrásnyelvi szövegben szereplő kifejezés szó szerint azt jelenti, hogy a "prostitúció működtetése" amely a magyarban egyrészt túlburjánzó másrészt pedig értelmezhetetlen, ezért került a célnyelvi szövegbe csupán a "prostitúció" főnév.		
26.	Er is geen grond voor handhavende instanties om bijvoorbeeld de prostituees die als saunabezoeker binnen zijn gekomen, te controleren op hun papieren.	Nincs joguk a törvényeket felügyelő szervezetek ahhoz, hogy például a szaunalátogatókként megjelenő prostituáltakat a papírjaik alapján ellenőrizzék.
Ez grammatikai átváltási művelet. A holland szövegben használt "er" szócska mint ideiglenes alany (hollandul: <i>voorlopig subject</i>) szerepel. A magyarban hiányzik ez a nyelvtani jelenség, ezért a kifejezés átalakításra került. A "grond" szó sem jogot jelent, hanem többek között területet vagy alapot, de ha a szövegekörnyezetet nézzük, jelentés szempontjából a "jog" főnév stilisztikailag jobban illik a szövegbe és a forrásnyelvi mondatban szereplő kifejezés lényegét is pontosan visszaadja. Ez lexikai átváltási művelet volt.		
27.	Andere mogelijke oorzaken die in het onderzoek genoemd zijn, zijn een gebrek aan innovatie in de prostitutiesector, waardoor aanbod en vraag minder goed op elkaar aansluiten; de erotisering van	Más lehetséges okok, amelyeket a vizsgálat említ: a megújulás hiánya a prostitúció területén, melyből kifolyólag a kereslet és a kínálat kevésbé jól egészíti ki egymást; a szórakozási lehetőségek erotizációja, minek

	het uitgaansleven, waardoor vrijwillige onbetaalde seksuele activiteiten zijn toegenomen; en de afschrikwekkende werking op klanten van cameratoezicht in prostitutiegebieden.	következtében az önkéntes, nem anyagi érdekű szexuális tevékenységek száma növekszik, valamint az, hogy a prostituáltak területén térfigyelő kamerákat helyeztek el, elrettentő hatást gyakorol az ügyfelekre.
--	---	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felemelés (mondategységek felemelése a mondat szintjére), mert a forrásnyelvi mondat végén olvasható, előjárószavakat használó kiemelt részt a célnyelvre csak ezzel a művelettel lehetett átültetni, mivel magyar nyelven az előjárószók igen ritka előfordulása miatt ilyen "kompakt" módon nem lehet fogalmazni, mint a hollandban.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás, mert a forrásnyelvi szöveg kifejezésében nem szerepel ige, míg az a célnyelvi szövegbe bekerült (elhelyez).
3. A harmadik grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés, mert az "afschrikwekkende werking op klanten" mondatrész (elrettentő hatást gyakorol az ügyfelekre) a célnyelvi szövegben a mondat legvégére került.

28.	De afname van de vraag kan tot slot deels veroorzaakt zijn door een afname in de diversiteit van het aanbod.	Végül a kereslet csökkenése részben a kínálat sokszínűségének csökkenésére is visszavezethető.
-----	---	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (formaváltás), mert a forrásnyelvi szövegben jelölt ige befejezett melléknévi igenév formában szerepel, míg a célnyelvi mondatba folyamatos melléknévi igenévként került be. Erre a változtatásra azért volt szükség, mert a holland szövegben használt nyelvtani szerkezet (veroorzaakt door iets = valami által okozott) bár magyarul is könnyen beilleszthető lett volna a mondatba, az stilisztikailag kevésbé állta volna meg a helyét, mint a választott megoldás. A forrásnyelvben használt ige jelentése megváltozott a célnyelvi szövegben, mert így jobban illett a mondatkörnyezetbe.

29.	Signalen van onvrijwillige prostitutie zijn tijdens het veldwerk van het onderzoek naar niet-legale prostitutie aangetroffen, zij het in geringe mate.	Bár csekély mértékben, de az illegális prostitúcióról szóló kutatás terepmunkája közben a nem önkéntes prostitúció jeleire is rátaláltak.
-----	---	--

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés (hangsúlyos mondatrész balra helyezése), mert a forrásnyelvi mondat kiemelt része a célnyelvi mondat elejére került.

Erre azért volt szükség, mert így került a mellékmondat hangsúlyos helyre a mondaton belül.

30.	Een aantal van de signalen voor uitbuiting die door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel worden onderscheiden, is wel door de onderzoekers in de praktijk opgemerkt, de omvang was echter beperkt.	A kizsákmányolás jeleinek egy részét, melyeket a holland, emberkereskedelmet vizsgáló iroda (Nationaal Rapporteur Mensenhandel) megkülönböztet, a kutatók a valóságban is felismerték korlátozott számban.
-----	---	---

Ez a fordítói kommentár lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a holland mondatban szereplő "Nationaal Rapporteur Mensenhandel" magyarázatra szorul a célnyelvi olvasó számára.

31.	Complicerende factor bij de bestrijding van de exploitatie van onvrijwillige prostitutie is dat beleid, vergunningverlening en handhaving vooral gericht zijn op exploitanten.	Tovább bonyolítja a nem önkéntes prostitúciós tevékenység elleni küzdelmet, hogy a szabályozás, engedélyezés és a törvények betartatása főleg az üzemeltetőkkel foglalkozik.
-----	---	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a forrásnyelvi mondat elején jelölt szó nem tartalmazza a célnyelvi mondatba betoldott "tovább" szót, melyre azért volt szükség, mert így a mondat jobban kapcsolódik az előző bekezdéshez és az igekötővel könnyebbé válik a szöveg értelmezése, mivel az explicit módon tovább viszi a szöveg logikai szálát.

32.	Pooiers zijn nog altijd een veelvoorkomend verschijnsel .	A futtatók manapság még mindig gyakran előfordulnak .
-----	--	--

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelvi mondatban szereplő főnév (jelentése: jelenség) a célnyelvi mondatba igeként és került. Erre az a magyarázat, hogy a holland nyelvben szereplő főnév eredeti jelentéséhez való ragaszkodás a magyar mondat nagyon körülményes megfogalmazásához vezetett volna.

33.	Prostituees met pooiers zijn vooral werkzaam achter de ramen, in de escort en thuis.	A velük dolgozó prostituáltak elsősorban a piroslámpás negyedek ablakai mögött, az eszkort világában vagy otthon tevékenykednek.
-----	---	---

Ez grammatikai átváltás, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelvi mondatban szereplő "pooiers" (futtatók) főnevet a célnyelvi mondatban a "velük" névmással helyettesítettem a szóismétlés elkerülése érdekében, mivel a "futtatók" főnév az előző mondatban már előfordult.

34.	Dat het aantal prostituees met pooiers niet lijkt te zijn afgenomen, is zorgwekkend in het kader van de bestrijding van exploitatie van onvrijwillige prostitutie.	Az, hogy úgy látszik, a futtatókkal dolgozó prostituáltak száma nem csökken, aggasztó a nem önkéntes prostitúció elleni küzdelem keretein belül.
-----	---	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (betoldás a főnevek bővíthetőségi különbségei miatt), mert a "prostituees met pooiers" (prostituáltak futtatókkal) kifejezés magyarra nem igazán fordítható le anélkül, hogy egy igét ne toldanánk be, ezért került a célnyelvi szövegbe a "dolgozó" ige.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés, mert a jelölt kifejezésben a forrásnyelvi szöveghez képest a "futtatók" főnév a "prostituáltak" elé kerül.

35.	In dit verband is de campagne ‘Schijn bedriegt’ van Meld Misdaad Anoniem een nuttige aanvulling gebleken.	Hasznosnak tűnt a Jelentsd a Bűncselekményt Anoniman (Meld Misdaad Anoniem) telefonos és internetes bűncselekmény bejelentő vonal „A látszat csal” (Schijn bedriegt) című kampánya.
-----	---	--

Ez lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés betoldása (magyarázó betoldás intézményneveknél), mert a forrásnyelvi szövegben említett "Meld Misdaad Anoniem" a magyar olvasó számára valószínűleg ismeretlen.

36.	De onderzoekers van het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie concluderen dat van minderjarigheid in de vergunde sector nauwelijks sprake lijkt te zijn en dat in het niet-vergunde deel van de prostitutie eveneens geen signalen over een grote aanwezigheid van minderjarigheid zijn.	Az illegális prostitúciót vizsgáló rész kutatás készítői arra a következtetésre jutottak , hogy a legális szektorban úgy tűnik, alig beszélhetünk kiskorúakról, és az illegális szektorbeli, nagy számú előfordulásukra sem utalnak jelek.
-----	---	--

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első lexikai átváltási művelet, az "onderzoekers" (kutatók) főnevet a "készítőkkel" helyettesítettem a szóismétlés elkerülése érdekében.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (formaváltás), mert a "concluderen" (következtetésre jut) ige a forrásnyelvi szövegben jelen időben van, míg a célnyelvi mondatba múlt időben került. Erre a változtatásra azért volt szükség, mert a magyar szövegben zavaró lett volna a jelen idő használata,

azt az érzetet keltette volna, hogy a kutatás még nincs kész, az a mai napig folyik, és esetleg nem végleges következtetéseket vonnak le a kutatók a kapott adatokból.

37.	Echter, het is niet eenvoudig om duidelijkheid te krijgen over het voorkomen van minderjarigheid doordat de leeftijd van jonge prostituees vaak moeilijk is in te schatten, waardoor ook hulpverleners weinig zicht hebben op de omvang .	Valójában nem egyszerű kézzelfogható adatokat szerezni a kiskorúak előfordulásáról, mivel a fiatal prostituáltak életkorát nehéz megbecsülni, így pedig a szociális munkásoknak is kevés a rálátása a kiskorúak szexiparban való részvételére .
-----	---	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (tárgyi bővítmény betoldása), mert a "duidelijkheid" szó annyit jelent, hogy kézzelfoghatóság vagy érthetőség, ezért a magyar szövegben szükség volt egy tárgy betoldására is (adat), hogy stilisztikailag megfelelő legyen a mondat.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert nem lett volna egyértelmű, hogy mire van a szociális munkásoknak kevés rálátása. Erre az információra a szövegből lehetett következtetni.

38.	Om die reden is er zowel in Eindhoven als in Groningen een ketenaanpak jeugdprostitutie opgezet.	Ezekből az okokból dolgoztak ki mind Eindhovenben, mind pedig Groningenben egy, a fiatalkorú prostituáltakkal foglalkozó, összehangolt munkamódszert .
-----	---	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás, mert magyarra ez a kifejezés egy szóként nem fordítható le, hogy értelmes legyen a kifejezés, be kell toldani a "foglalkozó" melléknévi igenevet. A holland nyelvben gyakran megtalálható "kompakt" kifejezések magyarra csak ritkán fordíthatók ugyanolyan "kompaktságban" - ebben az esetben sem lehet így eljárni.

39.	In Amsterdam wordt met een ketenaanpak voor slachtoffers van zogenoemde loverboys gewerkt , met bijzondere aandacht voor minderjarigen.	Amszterdamban ugyanézt az ún. loverboy-ok áldozatainak dolgozták ki , melyben különös hangsúlyt fektettek a kiskorúak védelmére .
-----	--	--

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás), mert a holland szövegben megtalálható szenvedő szerkezetet átalakítottam.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert az előző mondatban is szereplő "ketenaanpak" kifejezést az

"ugyanezt" mutató névmással helyettesítettem, ezzel elkerülve a szóismétlést.

3. A harmadik grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a célnyelvi mondatba betoldásra került az eredeti szövegben nem szereplő "védelem" szó is, erre azért volt szükség, hogy egyértelműbbé váljon az, hogy pontosan mire is fektettek nagyobb hangsúlyt a munkamódszer kidolgozói.

40.	Jonge starters zijn momenteel voornamelijk werkzaam in de escort.	A fiatal kezdők jelenleg elsősorban az eszkort területén helyezkednek el .
Ez lexikai átváltási művelet, mert a holland mondatban szereplő szó jelentése "tevékeny", a célnyelvi mondatba azért került az "elhelyezkedni" ige, mert az stilisztikailag jobban illik a mondat alanyához.		

41.	Meer dan de helft van de prostituees die in de escort werkzaam zijn , is begonnen op een leeftijd jonger dan twintig jaar.	Az eszkort területén dolgozó nők több, mint fele 20 évesnél fiatalabban kezdett el ezen a területen tevékenykedni.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai lesüllyesztés (mondatrészegységek lesüllyesztése a mondat szintje alá), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő kiemelt vonatkozó mellékmondatot a célnyelven egyszerű mondatrészé alakítottam.		

42.	Prostituees en exploitanten houden tegenover de Belastingdienst vol dat de prostituees zelfstandig werkzaam zijn, maar tegelijkertijd vindt er op grote schaal bemoeienis van exploitanten met de werkzaamheden van prostituees plaats, op zo'n manier dat in feite sprake is van gezagsverhoudingen.	A prostituáltak és munkáltatóik váltig állítják az adóhatóságnak, hogy a lányok egyedül dolgoznak, de sok esetben fordul elő, hogy a munkáltató beleavatkozik a prostituált munkavégzésébe, ilyen esetben pedig már valóban alá-és fölérendeltségi viszonyról beszélhetünk.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (nyomatékosító elem betoldása), mert a forrásnyelvi mondatban szereplő "volhouden" ige azt jelenti, hogy kitart valami mellett, állít valamit. A célnyelvi szövegbe betoldott nyomatékosító elemre azért volt szükség, hogy az hangsúlyozza a megkérdozettek véleménye és a valóság közötti ellentmondást.		

43.	Slechts zes procent van de gemeenten meldt desgevraagd dat in het beleid aandacht wordt besteed aan uitstapmogelijkheden voor prostituees.	A települések csupán hat százaléka jelentette, hogy a prostitúciós szabályozásban figyelmet szentelnek az örömlányok kilépési lehetőségeire.
-----	--	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás), mert a holland nyelvben használatos szenvedő szerkezetet annak a magyar nyelvben való hiánya miatt átalakítottam.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (az ige formájának megváltoztatása), mert a "meldt" (jelent) ige a forrásnyelvi szövegben jelen időben van, míg a fordításba múlt időben került bele, ezzel is szerettem volna érzékeltetni, hogy a vizsgálat, melyről a tanulmány szól, már nem folyik, hanem lezárult, a jelen idő pedig félreérthető lenne ilyen szempontból.

44.	In dat kader kan de Wet BIBOB een grote rol spelen. Op basis van de wet kunnen bestuursorganen weigeren een beschikking te geven (of deze intrekken) indien ernstig gevaar bestaat dat deze mede zal worden gebruikt om strafbare feiten te plegen of geldelijk voordeel uit strafbare feiten te benutten.	Ebben a BIBOB-törvény nagy szerepet játszik, mely alapján hivatali szervek a kérelmet megtagadhatják vagy a kiadott engedélyt visszavonhatják, ha fennáll annak a veszélye, hogy ezeket bűncselekmények elkövetéséhez vagy azokból származó anyagi javak megszerzéséhez használják fel.
-----	--	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása), mert a forrásnyelvben szereplő két mondatból a célnyelven egyet alkottam. Ez nem volt feltétlenül szükséges, de úgy éreztem, hogy a két mondat összevonása gördülékenyebbé teszi a szöveget.

45.	Dat heeft ertoe geleid dat ten tijde van dit onderzoek Amsterdam op basis van de Wet BIBOB besloten heeft een groot aantal vergunningen van een zeer beperkt aantal ondernemers voor raambordelen in te trekken.	Ez ahhoz vezetett, hogy a vizsgálat idején Amsterdam a BIBOB törvény alapján rengeteg kérelmet utasított el, melyet korlátozott számú, kirakattal rendelkező bordélyházat üzemeltető személy nyújtott be.
-----	---	--

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a hollandban a kirakattal rendelkező bordélyházra is létezik egy külön szó. A magyarban ez nem így van, ezért csak körülíró fordítással, kibontva lehet visszaadni a szó jelentését a célnyelven.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás, mert a forrásnyelvi kifejezésben nem szerepel a "rendelkező" melléknévi igenév.

46.	Terugdringen van de omvang van prostitutie door illegalen .	Az illegális prostitúció méretének visszaszorítása
<p>Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelvi szövegben jelölt szó azokra a személyekre utal, akik illegálisan dolgoznak a prostitúció területén. A célnyelvi szövegben a fordítás során ezt a főnevet melléknévre cseréltem, ugyanis így egyszerűbb, mégis a lényegét visszaadó mondatot lehetett létrehozni, mely ebben az esetben - lévén egy bekezdés címéről van szó - fontos volt. 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés, mert a forrásnyelvi szövegben a mondat végén szereplő "illegalen" főnév célnyelven a mondat elejére került. 		
47.	Het aanbod van buitenlandse prostituees door bemiddelaars bij clubs is eveneens afgenomen.	A klubokban, közvetítőkön keresztül dolgozó külföldi prostituáltak kínálata szintén csökkent.
<p>Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a forrásnyelvi szövegben használt kifejezés a magyarba csak egy ige betoldásával volt átültethető.</p>		
48.	Daarenboven is bij controles het aantal geconstateerde overtredingen afgenomen, in het bijzonder op het terrein van het verrichten van werk zonder in het bezit te zijn van de daarvoor vereiste papieren .	Ezenfelül csökkent az ellenőrzéseken megállapított törvényszegések száma, főleg azon a területen, ahol az örömlányok a munkát úgy végezték, hogy nem rendelkeztek az ahhoz szükséges papírokkal .
<p>Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felemelés (mondategységek felemelése a mondat szintjére), mert a forrásnyelvi szöveghez képest a célnyelvi szövegben a vastagon szedett részt több tagmondatra szedtem (grammatikai felemelés), ugyanis a hollandban előjárószavakkal felépített szövegrész a magyarba csak így volt átültethető az előjárószavak ritka előfordulása miatt. 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (alany betoldása), mert a magyarban nehézkes személytelenül fogalmazni. 3. A harmadik grammatikai átváltási művelet, azon belül szófajváltás, mert a forrásnyelven szereplő kifejezésben szereplő főnévből (in het bezit) a célnyelven ige 		

lett (rendelkeztek).

49.	Deze doelstellingen staan in dit hoofdstuk centraal .	A most következő fejezet ezeket a célkitűzéseket tárgyalja .
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt rész azt jelenti, hogy "központban áll". A célnyelvi szövegben ezt átalakítottam, és a "tárgyalja" igét használtam, mivel így stilisztikailag helytállóbb mondatot lehetett alkotni.		

50.	Indien een gemeente een vergunningbeleid kent voor de prostitutiesector, is een gemeentelijke vergunning nodig om een seksinrichting te exploiteren.	Ha egy település rendelkezik a prostitúcióra vonatkozó engedélyezési politikával, akkor a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás üzemeltetéséhez szükségessé válik az önkormányzati engedély.
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt szó jelentése az, hogy "ismer", viszont a célnyelven ezt így fordítottam, hogy "rendelkezik", mivel az eredeti igével nem lett volna értelmes a célnyelvi mondat.		

51.	Het exploiteren van een seksinrichting zonder de benodigde vergunning is strafbaar.	Ezen szükséges engedély hiányában a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás működtetése büntetendő.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés (hangsúlyos mondatrész balra helyezése), mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt részt a célnyelvi szövegben a mondat elejére helyeztem, így hangsúlyozva a mondat ezen részét.		

52.	Het aandeel niet-vergunde bedrijven binnen de raambordelen, clubs en privéhuizen in de verdiepingsregio's lijkt op basis van de observaties en de concrete informatie van informanten , zeer gering.	A vizsgált területeken fennmaradó, illegálisan működő vállalkozások száma, melyek a piroslámpás negyedek ablakai mögött, klubokban és magánlakásokban működnek, a megfigyelések és a konkrét információk alapján nagyon csekély.
Ez lexikai átváltási művelet, azon belül kihagyás, mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt rész azt jelenti, hogy "informátorok konkrét információi", viszont a célnyelvi szövegben kihagytam az "informátorok" főnevet a jóhangzás és a szóismétlés érdekében.		

53.	Als de verdiepingsregio's onder de loep worden genomen, blijkt dat in de provincie Groningen nauwelijks clubs of privéhuizen zonder vergunning werken. Wel zijn er enige escortbureaus actief	Ha a vizsgált régiókat alaposabban górcső alá vesszük, láthatjuk, hogy Groningen tartományban engedély nélküli vállalkozások alig működnek klubokban vagy magánlakásokban, azonban egyes
-----	--	---

	zonder vergunning terwyl die escort in Groningen wel vergunningplichtig is.	eszkortirodák engedély nélkül üzemelnek, holott az eskorttevékenység Groningenben engedélyköteles.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő két mondatot a célnyelven egy mondattá alakítottam. Ez azért volt szükséges, mert a második mondatot kezdő szó (wel - noha, jóllehet, azonban) a magyarban ritkán áll a mondat elején mondatkezdő szóként.		

54.	In Amsterdam zijn escortbureaus niet vergunningplichtig. In Amsterdam zijn onvergonde massagesalons aangetroffen (waarbij de kantekening gemaakt dient te worden dat bij een aantal salons géén sprake is van enige vorm van seksueel contact en de salons derhalve niet als seksinrichting onder de vergunningplicht vallen).	Amszterdamban az eskortirodák nincsenek engedélyhez kötve, a városban viszont engedély nélkül működő masszázsszalonokat találtak (melyhez azt a megjegyzést kell hozzáfűzni, hogy néhány szalonban a szexuális kontaktus semmilyen formája nem fordul elő és a szalonok ennél fogva nem, mint szexuális szolgáltatást nyújtó vállalkozásként esnek az engedélyezési kötelezettség alá.)
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő két mondatot a célnyelven egy mondattá vontam össze. Erre azért volt szükség illetve lehetőség, mert mindkét mondat a város (Amszterdam) megnevezésével kezdődött, így a második mondatot az első rövidege, illetve a szóismétlés elkerülése miatt "a városban" kezdettel könnyen az elsőhöz lehetett kapcsolni. 2. A második lexikai átváltási művelet, mert a második mondatban az "Amszterdam" tulajdonnév helyett a "város" köznevet alkalmaztam. 		

55.	In Amsterdam vindt van oudsher barprostitutie plaats. Deze vorm komt nog altijd voor, zij het in geringe omvang.	Amszterdamban az ősidőktől kezdve folyik prostitúció bárokban , mely még a mai napig is előfordul, de már kis számban.
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a hollandban megtalálható "barprostitutie" (bárprostitúció) magyarul nem létezik, ezért azt a magyarban csak felbontva, körülíró fordítással lehet visszaadni. 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás 		

(mondatok összevonása), mert a két mondatot egygé alakítottam, mivel a forrásnyelvi mondatok felépítése ezt lehetővé tette.

56.	In Eindhoven zijn weinig aanwijzingen gevonden voor het bestaan van nietvergonde seksinrichtingen. De aanwijzingen die gevonden zijn, hadden betrekking op thuisprostitutie en escort (dit laatste via een prostituee die was aangehouden door de politie bij een escortcontrole).	Eindhovenben kevés jelét találtak az illegálisan működő szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások meglétének, az a néhány jelzés pedig az otthon végzett prostitúcióhoz és az eskort munkához kötődött (az utóbbihoz egy örömlányon keresztül jutottak el, akit a rendőrség egy eskort-ellenőrzés során tartóztatott le.)
-----	---	--

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő két mondatot a célnyelven egy mondattá alakítottam.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a második mondat elejére betoldottam az eredeti szövegben nem szereplő "néhány" szót, ezzel is visszautalva az első tagmondatra, mely arról szól, hogy kevés jelzést találtak. A "néhány" szóval a két mondat összetartozását próbáltam erősebbé tenni.

57.	Daar waar prostitutie werd geëxploiteerd in bedrijven die daarvoor geen vergunning in hun bezit hadden, zoals seksbioscopen, is door politie en gemeenten handhavend opgetreden.	Azokon a helyeken, ahol a prostitúciós tevékenységet olyan vállalkozások szolgáltatják, melyek nem rendelkeztek az ahhoz szükséges engedélyekkel - például a szexmozik - a rendőrség és a települések nagyobb erővel léptek fel a szabályok betartatása érdekében.
-----	---	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a forrásnyelvi szövegben jelölt kifejezés szó szerint azt jelenti, hogy "fenntartóan, megőrzően" de ez így a magyar mondatba csak nagyon problémásan lett volna beilleszthető, illetve nem is adta volna vissza az eredeti jelentését a forrásnyelvi mondatnak.

58.	De werving van klanten door deze prostituees lijkt te verlopen via datingsites op internet of in het hotel zelf of in nabijgelegen cafés.	Úgy tűnik, hogy a prostituáltak ügyfeleiket randioldalakon, magában a hotelben vagy közeli kávézóban szedik fel .
-----	--	--

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt szó azt jelenti, hogy "toborozni" de mivel a magyar nyelvben a "toborozni" ige leginkább - legalábbis az én véleményem szerint - a katonasággal kapcsolatban fordul elő, ezért jobbnak láttam egy kevésbé "szakszó" jellegű, de a témához szorosan kötődő igét (felszed) a magyar mondatba beilleszteni.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés, mert a forrásnyelvi szövegben szereplő ige a célnyelvi szövegben a mondat végére került.
3. A harmadik szófajváltás, mert a forrásnyelvi szövegben szereplő főnévből a célnyelven ige lett.

59.	Medewerkers van hotels zijn vaak op de hoogte van de activiteiten .	A hotelek dolgozói gyakran tisztában vannak azzal, hogy mi történik a szobákban .
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felemelés (főnévi szerkezet felemelése a mondat szintjére), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő szóból a magyar mondatban egy mellékmondat vált, mivel ha a holland mondatban szereplő kifejezés önmagában állt volna a magyar mondatban, az nem lett volna teljesen egyértelmű.		

60.	Bovendien is de conclusie op basis van omvangrijk veldwerk dat legale prostitutie omvangrijker is dan het zogenaamde illegale circuit.	Ezenfelül a kiterjedt terepmunkából az a következtetés vonható le , hogy a legális prostitúció általánosabb, mint az ún. illegális hálózat.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelvi szövegben jelölt főnévből (conclusie) a célnyelvi szövegben ige lett. Erre az átváltásra azért volt szükség, mert a holland szövegben használt előljárószerkezetes kifejezést a célnyelvre, annak nyelvtanilag eltérő szerkezte miatt, csak ebben a formában lehetett átültetni.		

61.	De onderzoekers van het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie constateren dat internet een belangrijke vindplaats is van niet-vergunde prostitutie.	Az illegális prostitúciót vizsgáló részkutatás készítői azt állapították meg, hogy az internet jól működő forrás a nem legálisan tevékenykedő örömlányok számára.
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben jelölt főnév jelentése az, hogy "lelőhely". A célnyelvi szövegbe ez úgy került be, hogy "forrás", mivel számomra a lelőhely inkább a fizikai tárgyakhoz köthető (pl.: fosszíliák) az interneten található dolgok pedig, digitális mivoltukat tekintve nem fizikaiak, legalábbis nem a szó szoros értelmében, ezért jobbnak láttam a "forrás" főnevet használni.		

62.	Een prostituee werkt niet-legaal wanneer zij afkomstig is van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) en niet in het bezit is van een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning óf wanneer zij thuis werkt zonder vergunning in een gemeente waar een vergunning voor thuiswerksters vereist is.	Egy prostituált akkor dolgozik illegálisan, ha az Európai Gazdasági Térségen (EGK) kívülről érkezik, és nem rendelkezik a munka végzéséhez szükséges érvényes tartózkodási engedéllyel, vagy ha engedély nélkül dolgozik otthon egy olyan településen, ahol egyébként az otthoni munkavégzéshez engedély szükséges.
-----	--	--

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (nyomatékosító elem betoldása), mert a célnyelvi szövegben kiemelt szó (egyébként) a forrásnyelvi mondatban nem szerepel. Ennek a betoldására azért volt szükség, mert így explicitebbé lehet tenni azt, hogy ezeken a helyeken illegálisan folyik a munkavégzés.
2. A második lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben jelzett "thuiswerksters" (otthon dolgozók) főnevet a célnyelvi szövegben "otthoni munkavégzés"-nek fordítottam, mivel így vált beilleszthetővé a magyar mondatba.

63.	In Amsterdam is door de jaren heen de samenstelling van de prostituees gewijzigd.	Amszterdamban az elmúlt évek során megváltozott a prostituáltaként dolgozó nők csoportjának az összetétele .
-----	--	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt kifejezés szó szerint azt jelenti, hogy a "prostituáltak összetétele" amely magyarul igencsak félreérthető, ezért került betoldásra a célnyelvi szövegben a "csoport" főnév, mivel így nyilvánvalóvá válik, hogy minek az összetétele változott meg és nem válik a mondat a szó szerinti fordítás következtében megmosolyogtatóvá.

64.	Een constante factor is echter dat het merendeel van de prostituees afkomstig is van buiten Nederland.	Változatlan maradt azonban az, hogy a prostituáltak többsége Hollandián kívülről érkezik.
-----	---	--

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a melléknévből (constant - állandó) a célnyelven ige keletkezett (változatlan maradt). Erre azért volt szükség, mert így a magyar mondat stilisztikailag helytállóbb.

65.	Omdat sinds 2000 de mogelijkheden voor inwoners van nieuw toetredende EU-	Mivel 2000 óta az újdonsült EU-tagállamok lakóinak egyre jobban kiszélesedtek a
-----	---	---

	lidstaten om legaal in Nederland te werken steeds verder zijn verruimd, is het extra moeilijker om uitspraken te doen over in welke mate vrouwen legaal dan wel illegaal werkzaam waren.	lehetőségeik arra, hogy legálisan dolgozhassanak Hollandiában, különösen nehéz megállapítani , hogy milyen mértékben tevékenykedtek a prostituáltak legálisan avagy illegálisan.
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben jelölt kifejezés jelentése az, hogy "kimondja az ítéletet". A célnyelvi mondatba ez nem kerülhetett ilyen formában, mivel az zavaró lett volna az olvasó számára, illetve nem is illett bele a célnyelvi mondatba. Helyette a "megállapítani" igét használtam.		

66.	Er was sprake van Oost-Europese vrouwen die op diverse plekken, soms geëscorteerd door een busje met mannen , klanten wierven.	Beszélhettünk olyan kelet-európai nőkről, akik különböző helyeken gyűjtötték ügyfeleiket. Ezeket a prostituáltakat időnként egy olyan busz is kísérte, melyben férfiak ültek.
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felbontás (mondathatárok felbontása), mert a forrásnyelvi szövegben olvasható egy mondatból a célnyelven kettő keletkezett. Erre azért volt szükség, mert a forrásnyelvi mondatban kiemelt mondatrészben szenvedő szerkezet található, amely nyelvtani jelenség a mai, modern magyar nyelvben már nem létezik, így szükség volt annak átalakítására. Ez az átalakítás csak úgy volt kivitelezhető, hogy a mellékmondatból a célnyelven külön mondatot alkottam. 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás). 3. A harmadik grammatikai átváltási művelet, azon belül áthelyezés, mert a betoldott mellékmondat a célnyelvi szövegben külön mondatba, jobbra került. 		

67.	Ten tijde van het veldwerk voor dit onderzoek in 2006 werden bij observaties dergelijke busjes niet meer aangetroffen.	A jelen vizsgálatot megelőző terepmunka idején 2006-ban a megfigyelések alatt ilyen buszokat már nem lehetett látni.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófaváltás), mert a forrásnyelvi előjárósóból a célnyelven melléknév keletkezett. A forrásnyelvi mondatban kiemelt "voor" előjárósó használata miatt a mondat többféleképpen értelmezhető. Egyrészt a "voor" jelentheti azt, hogy "a jelen vizsgálatot (időben) megelőző terepmunka idején" viszont azt is, hogy a "jelen vizsgálathoz készült terepmunka idején" amely magyarul kissé furán hangzik, viszont a mondatban használt "megelőző" szó gyakorlatilag mindkét jelentést magában hordozza, mivel egyrészt a "megelőzőben" benne van, hogy időben előbb hajtották		

vége a terepmunkát, másrészt a szó implicit módon tartalmazza azt is, hogy a terepmunka a vizsgálathoz készült.

68.	In 2005 hebben in het stadsdeel Centrum (inclusief het Wallengebied) volgens gegevens van de politie , 49 aanhoudingen plaatsgevonden van prostituees die zonder geldige verblijfsvergunning aan het werk waren in de vergunde sector.	A rendőrség adatai szerint 2005-ben Amsterdam központjában (a Wallengebied-et is beleértve) 49 olyan prostituált letartóztatására került sor, akik érvényes tartózkodási engedély hiányában folytattak tevékenységet a legális szektoron belül.
-----	---	--

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés (hangsúlyos mondatrész balra helyezése), mert a forrásnyelvi mondatban kiemelt mondatrész a célnyelvi mondat elejére került, mivel a mondatnak ez a hangsúlyos része.

69.	De onderzoekers beoordelen dit als een betrekkelijk gering aantal gezien het grote aantal vergunde prostitutiebedrijven in dat gebied.	A kutatók ezt a számot viszonylag csekélynek értékelik, ha összehasonlítjuk őket az ezen a területen működő, sok, prostituáltakat foglalkoztató legálisan üzemeltetett vállalkozások számával.
-----	---	--

Ez lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a kifejezés szó szerinti jelentése az, hogy "prostitúciós vállalat", amelynek a magyarban nincs jelentése.

70.	In Eindhoven is het aantal Latijns-Amerikaanse vrouwen sinds de wetswijziging afgenomen en het aantal Oost-Europese vrouwen toegenomen.	Eindhovenben a törvénymódosítás óta a latin-amerikai nők száma csökkent és a kelet-európai nők száma növekedett.
-----	--	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés (hangsúlyos mondatrész balra helyezése), mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt rész a célnyelvi mondatban előrébb került, mivel ez a mondatnak hangsúlyosabb része.

71.	Bij de ramen, clubs en privéhuizen lijkt illegale arbeid door frequente controles nagenoeg uitgebannen.	A rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően úgy tűnik, hogy a kirakatokban, klubokban és magánlakásokban folyó illegális munkát szinte teljesen sikerült száműzni.
-----	--	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés (hangsúlyos mondatrész balra helyezése), mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt rész

hangsúlyossága miatt előrébb került a célnyelvi szövegben.

2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a holland mondatban használt "door" (által; révén; keresztül stb.) szófaja megváltozott, és a "köszönhetően" került be a magyar mondatban, mivel a szó eredeti jelentése stilisztikailag nem állta volna meg a helyét.

72.	Het is ten tijde van deze evaluatie vrijwel onmogelijk om een betrouwbaar beeld te schetsen van de omvang van de illegaliteit in het circuit dat via datingsites loopt.	Ezen kiértékelés idején szinte lehetetlen megbízható képet felvázolni a randioldalakon folyó prostitúciós tevékenység illegalitásának mértékéről.
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt kifejezés jelentése az, hogy "a körben/hálózatban", viszont a magyar mondatban ennek nem lett volna értelme, így helyette a "prostitúciós tevékenység" került a mondatba.		

73.	In de stad Groningen worden gemiddeld 12 tot 15 controlerondes per maand gehouden.	Itt havonta átlagosan 12 és 15 közötti az ellenőrzések száma.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő főneves szerkezetet, melynek jelentése "Groningen városban" a magyar mondatban az "itt"-tel helyhatározó szóval fejeztem ki, mert az előző mondatban már szerepelt a város neve, így elkerülhetővé vált a szóismétlés.		

74.	Het aantal vrouwen dat tijdens controles wordt gesignaleerd zonder voor het verrichten van arbeid geldige verblijfspapieren, is in de afgelopen jaren afgenomen tot acht gevallen in heel 2005.	Az elmúlt években csökkent az ellenőrzések alatt bejelentett olyan nők száma, akik nem rendelkeztek a munka elvégzéséhez szükséges érvényes tartózkodási papírokkal. Ez azt jelenti, hogy egész 2005-re összesen nyolc esett jutott.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felbontás (mondathatárok felbontása), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő mondatot a célnyelven két mondatra osztottam. A holland nyelvben használt előjárós szerkezetek használata miatt a magyar mondatot csak vonatkozó mellékmondat segítségével lehetett megalkotni, így pedig meggondolandóvá vált a forrásnyelvi mondat felbontása a célnyelven. Ez a művelet nem volt feltétlenül szükséges, mert ha nem bontottam volna fel a mondatot, akkor sem lett volna túl hosszú, ezáltal pedig nehezen értelmezhető, de mivel lehetőség nyílt a szöveg jobb tagolására - ezzel pedig az érthetőség elősegítésére - így a felbontás mellett döntöttem.		

75.	In de rest van de provincie Groningen wordt minder systematisch gecontroleerd en worden geen gegevens bijgehouden.	Groningen tartomány más részein kevésbé rendszeresek az ellenőrzések és adatokat sem jegyeznek le.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás), mert a forrásnyelvi mondatban található szenvedő szerkezetet a célnyelvi szövegben átalakítottam aktív szerkezetté.		
76.	Af en toe worden echter wel illegaal werkende prostituees aangetroffen in seksinrichtingen en meestal zijn er in die gevallen meerdere illegaal werkende vrouwen gelijktijdig aanwezig.	Azonban időnként illegálisan dolgozó prostituáltakat is találnak szexuális szolgáltatások nyújtó vállalkozásoknál. Általában ezekben az esetekben több illegálisan dolgozó nő is jelen van.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felbontás (mondathatárok felbontása), mert a forrásnyelven olvasható egy mondatot a célnyelven ketté szedtem. A felbontásra a szöveg jobb tagolása érdekében volt szükség.		
77.	Zowel politie als exploitanten melden dat exploitanten goed in de gaten houden of prostituees over de vereiste papieren beschikken.	Mind a rendőrség mind pedig a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat működtetők azt jelentik, hogy az üzemeltetők odafigyelnek arra, hogy a prostituáltak rendelkeznek-e a megfelelő papírokkal.
Ez lexikai átváltási művelet, azon belül jelentés felbontása (felbontás körülíró fordítás esetén), mert a forrásnyelvi szövegben található szóismétlés elkerülése érdekében a célnyelvi szövegben az "üzemeltető" körülíró fordítását alkalmaztam az első tagmondatban.		
78.	In hoofdstuk 5 is aandacht besteed aan de problematiek van het zelfstandig ondernemerschap versus het in loondienst werken door prostituees.	Az ötödik fejezetben figyelmet szenteltünk annak a problémának, hogy a prostituáltak önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként végzik a munkájukat.
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi mondatban szereplő "versus" (ellen) szót a célnyelvi mondatban a "vagy" főnévvel helyettesítettem, mivel az eredeti szó beillesztése stilisztikailag nem helytálló magyar mondathoz vezetett volna.		
79.	Wel zijn er signalen van meisjes die vanaf hun achttiende verjaardag in de prostitutie actief zijn .	Vannak azonban jelzések olyan lányokról, akik tizennyolcadik születésnapjuktól prostituáltként dolgoznak .
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben használt kifejezés a magyar		

mondatban is megállná a helyét, mivel teljesen értelmes az is, hogy "aktívak a prostitúció területén" de én ezt a megfogalmazást túl bonyolultnak tartom, ezért döntöttem az egyszerűbb és érthetőbb "prostituáltaként dolgoznak" kifejezés mellett a fordítás során.

80.	In Amsterdam werkt men met een ketenaanpak voor slachtoffers van zogenoemde loverboys, met bijzondere aandacht voor minderjarigen.	Amszterdamban egy, az ún. loverboy-ok áldozatait segítő összehangolt munkamódszerrel dolgoznak , melyben különleges figyelmet fordítanak a kiskorúakra.
-----	---	--

Ez grammatikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben használt általános alany (men) a magyarban egy nem létező nyelvtani jelenség, így átalakításra szorult. A "dolgozni" ige ebben az esetben többes szám harmadik személybe került, mivel ezzel a magyarban is kifejezhető egyfajta "általános alany".

81.	Ruim een kwart van deze slachtoffers is afkomstig uit Nederland. Van ruim een vijfde is het land van herkomst onbekend.	Ezeknek az áldozatoknak bő egynegyede holland származású, kb. egyötödénél pedig a származás ismeretlen.
-----	---	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása), mert a forrásnyelven szereplő két mondatból a célnyelven egyet alkottam. Ez nem volt feltétlenül szükséges, de az forrásnyelvi mondatok rövidege lehetővé tette, hogy azok a célnyelven, összevonva se legyenek túl hosszúak, valamint a túl rövid mondatok használatát stilisztikailag sem tartom a legjobb megoldásnak.

82.	Na Nederland is de grootste groep afkomstig uit Marokko (14%) en nog eens ruim een vijfde is afkomstig uit andere Afrikaanse landen.	A hollandok után a legnagyobb csoport marokkói (14 %) és még egyszer kb. egyötöd egyéb afrikai országokból származik.
-----	--	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelven jelölt tulajdonnevekből a célnyelven melléknév lett. Erre az átváltási műveletre nem feltétlenül volt szükség, maradhattak volna az országok nevei is, de így egy kicsit bonyolultabb lett volna a magyar mondat, mert be kellett volna toldani az "-ból származó" kifejezést, amely szintén nem csökkentette volna az értelmezhetőséget, de egyszerűbbnek tartottam az országok neveit melléknevesíteni és így használni a mondatban.

83.	Zelf hebben ze geen AMV's aangetroffen.	A kutatók személy szerint nem találtak ilyen emberekre .
-----	--	--

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás),

mert a holland mondatban használt "ze"-t (ők - személyes névmás) a magyar mondatban "kutatóknak" (főnév) fordítottam, mivel - bár kikövetkeztethető lett volna, hogy kikről van szó - de az előző mondat hosszúsága miatt nem érzékelhető szóismétlésként, ha a következő mondatban is szerepel a "kutatók" főnév.

2. A második lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi mondatot megelőzően már elmagyarázott rövidített kifejezést (AMV) a szóismétlés elkerülése érdekében az "emberek" főnévvel helyettesítettem.

84.	Er wordt onder andere gesproken van mensenhandel indien iemand een ander door dwang, geweld of een andere feitelijkheid of door dreiging met geweld of een andere feitelijkheid ertoe brengt zich beschikbaar te stellen voor seksuele diensten met of voor een derde .	Többek között akkor beszélhetünk emberkereskedeletről, amennyiben egy személyt valaki kényszerrel, erőszakkal vagy más bűncselekménnyel, erőszakkal való fenyegetéssel vagy egyéb erőszakos cselekedettel szexuális szolgáltatások nyújtására kényszeríti egy harmadik személlyel vagy egy harmadik személy javára .
-----	--	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás, mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt, elöljárószavakat használó rész a magyarban csak hosszabb leírással fejezhető ki.
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül konkretizálás.

85.	Het afdragen van verdiensten aan pooiers of 'foute' exploitanten bijvoorbeeld, is moeilijker aan te tonen en moeilijker door middel van beleid te beïnvloeden.	A kereset például futtatóknak vagy „rossz” üzemeltetőknek való átadása nehezen kimutatható és befolyásolható a törvény eszközeivel.
-----	---	--

Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvben jelölt szó jelentése az, hogy "politika; irányítás; vezetés" de a célnyelvi szövegben a szó nem eredeti jelentése szerepel, mert oda a mondatkörnyezetet figyelembe véve a "törvény" főnév illett.

86.	Complicerende factor is dat prostitutees zowel met exploitanten als met pooiers te maken kunnen hebben.	Tovább bonyolítja a helyzetet , hogy a prostituált mind az üzemeltetővel, mind pedig a futtatóval kapcsolatban állhat.
-----	--	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (hiányos mondat kiegészítése), mert a forrásnyelvi szövegben jelölt kifejezésben eredetileg nem szerepel a "tovább" szó, a "factor" pedig a "helyzet" jelentést kapta a célnyelvi szövegben. A változtatásokra azért volt szükség, mert az, hogy "bonyolító helyzet" magyartalan.

87.	De onderzoekers constateren echter dat gemeenten verschillen in hun beleid ten aanzien van het toestaan dan wel verbieden van het overnachten op de werkplek en menen dat daar waar dit is toegestaan, dit verschijnsel minder bruikbaar is als signaal voor uitbuiting.	A kutatók azonban azt a következtetést vonják le, hogy a települések különböznek abban a tekintetben, hogy engedélyezik vagy megtiltják a munkahelyen való éjszakázást és úgy vélik, hogy ahol ez engedélyezett, ez a jelenség kevésbé állja meg a helyét a kizsákmányolás jeleként.
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben jelölt szó jelentése az, hogy "(fel)használható, viszont a célnyelvi mondat szövegkörnyezetébe ez a szó nem illik, ezért változtattam meg a jelentését, és helyette szinonimaként a "kevésbé állja meg a helyét" kifejezést használtam.		

88.	Hiertussen bevindt zich een aantal pooiers waaraan de prostituees gedwongen hun inkomsten afstaan .	Ezek között találhatunk olyan futtatókat, akik arra kényszerítik a prostituáltakat, hogy azok adják át nekik a jövedelmüket.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai felemelés (mondategységek felemelése a mondat szintjére), mert a forrásnyelvi szövegben szereplő kiemelt részt a két nyelv nyelvtani különbségei miatt a magyarban csak úgy adhatjuk vissza, ha több tagmondatot készítünk belőle.		

89.	Enkele geïnterviewde exploitanten menen dat zij wel vaak degenen zijn die signalen van dwang op kunnen pikken en zij achten het initiatief van Meld Misdaad Anoniem (M.) waar zij dergelijke signalen aan kunnen doorgeven, zeer waardevol .	Egyes meginterjúvolt üzemeltetők úgy vélik, hogy ők azok, akik gyakran fel tudják ismerni az erőszak jeleit, és nagyon értékesnek tartják a Jelentsd a Bűncselekményt Anoniman (Meld Misdaad Anoniem) kezdeményezését, melynek az ilyen jeleket tovább tudják adni.
Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az első lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben jelölt kifejezésbe egy mondatrész ékelődik, ez a magyarban nem kivitelezhető, így a célnyelvi szövegben a kifejezés szavai egymás mellett állnak a mondatban. 2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül szórendi változás. 		

90.	In het deelonderzoek naar niet-legale prostitutie, hebben de onderzoekers de beschikking gekregen over de cijfers van STV voor 2004 en 2005.	Az illegális prostitúciót vizsgáló kutatás készítői megkapták a nőkereskedelem-ellenes alapítvány összesített adatait 2004-re és 2005-re vonatkozóan.
Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben kijelölt szó jelentése "rendelkezés; rendelet; döntés", mely a magyar mondatban jelentésváltozáson esett át, mivel így illett a		

mondatkörnyezetbe, illetve az eredeti jelentését használva a mondat nem azt jelentette volna a célnyelven, mint a forrásnyelven.

91.	In 2004 zijn 403 slachtoffers gemeld bij STV en in 2005 betreft het 393 meldingen.	2004-ben 403 áldozatot jelentettek be az alapítványhoz , 2005-ben pedig 393-at.
-----	---	--

Ez lexikai átváltási művelet, mert a holland szövegben használt rövidítést a célnyelvi szövegben az "alapítvány" szóval helyettesítettem, mivel maga a rövidítés már kibontásra került egy korábbi mondatban, melyből kiderült, hogy egy alapítványról van szó.

92.	Ook de politie houdt een registratie van mogelijke slachtoffers van mensenhandel bij, in het slachtoffervolgsysteem Informatie Knooppunt Politie Systeem (IKP-S). In 2003 werden 153 slachtoffers in IKP-S geregistreerd.	A rendőrség is követi az emberkereskedelem lehetséges áldozatainak regisztrációját a rendőrségi információs csomópont (Informatie Knooppunt Politie Systeem - IKP-S) áldozatkövető rendszerében, melyben 2003-ban 153 áldozatot regisztráltak.
-----	---	--

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai összevonás (mondatok összevonása), mert a forrásnyelvi szövegben olvasható két mondatból a célnyelvi szövegben egyet alkottam. Ezt a műveletet két dolog miatt hajtottam végre, egyrészt a második mondat rövidege lehetővé tette az összevonást, másrészt a második mondatban szintén szerepel a rendőrség által használt rendszer megnevezése (IKP-S), az összevonással pedig elkerülhetővé vált a szóismétlés.

93.	Hierbij kan het gaan om (extra) geld voor afbetaling van schulden of voor leuke dingen maar ook omdat ze hierin de enige manier zien om het hoofd boven water te houden.	Itt szó lehet (extra) pénzről a tartozások visszafizetéséhez vagy élvezeti cikkek vásárlásához, de az is lehetséges, hogy a nők ezt látják az egyetlen lehetséges módnak arra, hogy a felszínen tudjanak maradni.
-----	---	--

Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben használt kifejezésről pontosan nem tudni, hogy a szerző mire gondolt, mivel annyit jelent, hogy "kellemes/jó dolgokra". A szöveg nyelvhasználatát figyelembe véve úgy gondoltam, hogy az "élvezeti cikk" kifejezés jobban illik a szöveggörnyezetbe, illetve az eredeti kifejezés jelentéstartalmát is maradéktalanul visszaadja.

94.	Enkele informanten in het onderzoek naar niet-legale prostitutie signaleren een verschuiving naar kleinere gemeenten	Az illegális prostitúciót vizsgáló kutatás egyes informátorai azt jelezték, hogy a kötelező papírokkal nem rendelkező
-----	---	---

	en het platteland van prostitutie door prostituees zonder de vereiste papieren.	prostituáltak a kisebb települések és vidék felé vették az irányt .
--	---	---

Ez a fordítói kommentár több átváltási műveletet is tartalmaz.

1. Az első grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (szófajváltás), mert a forrásnyelvi szövegben kiemelt főnév jelentése az, hogy "eltolódás", mely ige szófajváltáson ment át a fordítás során, és múlt idejű igeként került a célnyelvi mondatba (vették az irányt).
2. A második grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (alany betoldása), a magyarban nehéz személytelenül fogalmazni. Ezekre a változtatásokra azért volt szükség, mert az, hogy a "prostituáltak eltolódása" magyarul elég furán hangzik, és stilisztikailag sem állja meg a helyét a mondatban.

95.	Op die plaatsen wordt vaak minder strikt gehandhaafd , onder andere veroorzaakt door beperkte ambtelijke capaciteit en inhoudelijke deskundigheid.	Ezekon a helyeken gyakran sokkal kevésbé szigorú a szabályok betartatása , mely többek között a korlátozott hivatali kapacitásnak és a témához való szakértelem hiányának köszönhető.
-----	---	--

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai csere (alanyváltás), mert a forrásnyelvi szövegben használt kifejezésben szenvedő szerkezet található, melyet a magyarban át kell alakítani, mivel az a mi nyelvünkben nem található meg.

96.	Daarnaast zijn deze prostituees deels overgestapt naar het 06- en internetcircuit.	Emellett ezek a prostituáltak részben áttértek a mobiltelefonos és az internetes hálózatra.
-----	---	--

Ez lexikai átváltási művelet, mert a forrásnyelvi szövegben használt "06-" a hollandban a mobiltelefonos hálózatra utal, de mivel a magyarban ilyen kifejezés nem létezik ezen hálózat megnevezésére, az eredeti "06-" használata problémát okozna a célnyelvi olvasónál a megértésben, ezért a magyar mondatba egyfajta magyarázó fordításként a "mobiletelefonos" szó került be.

97.	Het aanbod van buitenlandse prostituees door bemiddelaars bij clubs is eveneens afgenomen.	Szintén csökkent a klubokban a közvetítők által kínált külföldi prostituáltak száma.
-----	---	---

Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai betoldás (betoldás a főnevek bővíthetőségi különbségei miatt), mert a holland nyelvben használt "door" előjárószo (jelentése többek között: által) a magyar mondatba csak egy befejezett főnévi igenév betoldásával (kínált) volt beilleszthető.

98.	Onvrijwilligheid is vaak zeer moeilijk te constateren door derden .	Harmadik személynek gyakran nagyon nehéz megállapítani azt, hogy a prostituált nem önként vállalt munkát.
Ez grammatikai átváltási művelet, azon belül grammatikai áthelyezés (hangsúlyos mondatrész balra helyezése), mert a forrásnyelvi mondatban megjelölt mondatrész a célnyelven előre került, mivel ez a hangsúlyos része a mondatnak.		

TERMINUSOK JEGYZÉKE

TERMINUSOK JEGYZÉKE

1.	alkalmazott nélküli magánvállalkozó	zelfstandige zonder personeel (zzp)
Az alkalmazott nélküli magánvállalkozó olyan vállalkozó, akinek nem áll alkalmazásában egy vagy több személy (alkalmazott). Saját vállalkozásában a rizikókat egyedül vállalja fel és egyedül is dolgozik. (ford.) ¹		
2.	bárokban folyó prostitúció	barprostitutie
A prostitúció azon formája, amikor az ügyfél szórakozóhelyen (bárban) találkozik a prostituálttal. ²		
3.	bordélyházak működését tiltó általános törvény	algemeen bordeelverbod
Törvény, amely 2000. október 1-je előtt tiltotta a bordélyházak működését Hollandiában. Az eltörlését követő változásokról íródott a szakdolgozat forrásnyelvi szövegéül szolgáló tanulmány. ²		
4.	emberkereskedelem	mensenhandel
Elsősorban nők és kisgyerekek kereskedelme, akiket rabszolgaság, olcsó munkaerő vagy szexuális kizsákmányolás céljából adnak el. (ford.) ³		
5.	engedélyezés	vergunningverlening
A bordélyházakat tiltó törvény feloldása után a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások működésének engedélyezése. ²		
6.	engedélyezési politika	vergunningenbeleid
A bordélyházakat tiltó törvény feloldása után a szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások működésének engedélyezéséhez kapcsolódó politika. ²		
7.	erotikus kávézó	erotisch café
Olyan kávézó, ahol erotikus tevékenység (pl.: prostitúció) folyik. ²		
8.	eszkort	escort
Az eskort tevékenységet végző személy a megrendelőhöz megy, és ott pénz fejében ellenszolgáltatást végez. Az eskort területén nem kizárólag szexuális tevékenységről beszélhetünk, szó lehet vacsorára való kíséreten keresztül akár az egyszerű beszélgetésig is. ⁴		

9.	felügyelet	beheersing
A prostitúciós szolgáltatásokat ellátó vállalkozások felügyelete. ²		
10.	futtatás	souteneurschap
Prostituáltakat dolgoztatása más néven. ²		
11.	futtató	pooier
A prostituáltak dolgoztatását (futtatását) végző személy, aki a nők által keresett pénz egy részét vagy egészét elveszi. ²		
12.	helyhez kötött, prostitúcióval foglalkozó vállalkozás	locatiegebonden prostitutiebedrijf
Olyan vállalkozás a prostitúció területén, amely nem képes helyet változtatni, mivel a működési formája nem teszi azt lehetővé (pl.: bordélyház) szemben egy eszkortvállalkozással, ahol a tényleges munkára az ügyfél otthonában vagy a megbeszélthelyen (pl.: hotel) kerül sor. ²		
13.	helyváltogatás	verplaatsingseffect
Ha az adott település törvényeit egy szexuális szolgáltatást végző személy vagy vállalkozás túl szigorúnak tartja, akkor a megengedőbb jogi környezet reményében más településre költözhet, ezt a tevékenységet nevezzük helyváltogatásnak. ²		
14.	hotel-és moteprostitúció	hotel-en motelprostitutie
Hotelekben és motelekben folyó prostitúciós tevékenység. ²		
15.	illegális / nem legális	illegaal / niet-legaal
Törvénybe ütköző, törvényi tilalom alatt álló tevékenység. ⁵		
16.	kényszer	dwang
Általában a futtatók által alkalmazott tett, mellyel a prostituáltakat munkára bírják. ²		
17.	kirakatprostitúció	raamprostitutie
Kirakattal rendelkező bordélyházakban, illetve azoknak az ablakában folyó prostitúciós tevékenység. ²		
18.	kirakattal rendelkező bordélyház	raambordel
Hollandiában elterjedt bordélyház-típus, melynek a kirakatában levő prostituált az utcán sétálóknak kínálja fel magát. ²		

19.	kísérő nélküli külföldi kiskorú	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling (AMV)
Olyan külföldi kiskorú, akinek elutasították a menedékkérelmét, de hivatalból tartózkodási engedélyt kap, mint kísérő nélküli külföldi kiskorú. A 18. életév elérésekor megszűnik a tartózkodási engedély érvényessége és a személynek el kell hagynia Hollandiát. Ha valaki három vagy több éven keresztül ezzel a tartózkodási engedéllyel él az országban, joga van a további tartózkodásra. (ford.) ⁶		
20.	kiskorú	minderjarig
18 év alatti személy. (ford.) ⁷		
21.	kizsákmányolás	uitbuiting
Más munkája eredményének kisajátítása ellenszolgáltatás nélkül. ⁸		
22.	klub	club
Szórakozóhely, ahol sor kerülhet prostitúcióra. ²		
23.	közkerölcsökre vonatkozó törvények	zedeljkheidswetgeving
Közösségi szinten elfogadott erkölcsi szabályokra vonatkozó törvények, melyek csoportonként, régióként, országonként változhatnak. ⁹		
24.	legális szektor	vergunde sector
Olyan szektor (terület), amely működésével nem ütközik törvénybe. ^{2;5}		
25.	legálisan működő vállalkozás	vergunde bedrijven
Olyan vállalkozás, amely működésével nem ütközik törvénybe. ^{2;5}		
26.	legalizáció	legalisatie
Törvényessé tétel. ¹⁰		
27.	loverboy	loverboy
Fiatal, megnyerő külsejű emberkereskedők, akik szerelmet szimulálva cserkészik be leginkább rossz családi háttérrel rendelkező áldozataikat, majd később prostitúcióra vagy egyéb szexuális szolgáltatásra, esetleg drogterjesztésre kényszerítik őket. ¹¹		
28.	magánlakás	privéhuis
Egyes prostituáltak nem bordélyházakban, bárókban stb. végzik munkájukat, hanem az ügyfeleket magánlakásukba hívják. ²		

29.	masszázsszalón	massagesalon
Lehetséges helyei a szexuális szolgáltatásoknak, mivel eleve fennáll a közelebbi testi kontaktus a vendéggel. Ennek ellenére a beszámolóban leírtak alapján ezeken a helyeken általában ritkább a prostitúciós tevékenység. ²		
30.	megalázás	vernedering
A futtatók, loverboyok által alkalmazott magatartásforma áldozataikkal szemben. ²		
31.	megettűrt	gedoogsituatie
Azok a dolgok, tevékenységek esnek a megettűrt kategóriába, melyek alapvetően tiltottak, de az állam mégis megettűri ezeket, mert a harc ellenük túl nagy energiába kerülne, így pedig a rendőrség illetve az egyéb felügyeleti szervek a nagyobb problémát okozó jelenségek ellen tudnak harcolni. Ilyen volt a prostitúció, illetve egy másik ismert jelenség Hollandiában a könnyű drogok fogyasztása a coffeeshopokban. Mivel ez a megettűrt kategóriába esik, a rendőrség teljes mértékben a kemény (és sokkal veszélyesebb) drogok fogyasztása és terjesztése ellen nagyobb erővel tud fellépni. (ford.) ¹²		
32.	munkavállalási engedély	werkvergunning
A hivatalos munkavégzéshez szükséges okirat, melyre a legálisan, prostituáltként való munkavégzéshez is szükség van. A megléte nélkül végzett munka illegálisnak számít. ²		
33.	nagykorú	meerderjarig
18 év feletti személy (ford.) ¹³		
34.	nem helyhez kötött, prostitúcióval foglalkozó vállalkozás	niet-locatiegebonden prostitutiebedrijf
Olyan vállalkozás a prostitúció területén, amely képes helyet változtatni, mivel a működési formája azt lehetővé teszi. Ilyen pl. egy eszkortvállalkozás, ahol a tényleges munkára az ügyfél otthonában vagy a megbeszélthelyen (pl.: hotel) kerül sor. ²		
35.	nem önkéntes (prostitúció)	onvrijwillige prostitutie
A prostitúció kényszerített formája, amikor a prostituált nem önszántából (megfélemlítés, kényszer stb. alatt) kezd el ezen a területen tevékenykedni. ²		
36.	önálló vállalkozóként való munkavégzés	zelfstandig ondernemerschap
Aki önálló vállalkozóként dolgozik, az egyedül felelős a vállalkozása működéséért illetve az azzal járó feladatokért. ¹⁴		

37.	önkéntes prostitúció	vrijwillige prostitutie	A prostitúció azon formája, amikor a prostituált önkéntesen, nem pedig kényszer alatt kezd el ezen a területen tevékenykedni. ²
38.	önkormányzat	lokale overheid	Nagyobb helyi egységek, területek, települések, intézmények irányító szervezete egy államon belül, melyet önállóan választják. Helyi érdekű, nagyobb szervezetet nem igénylő (például kulturális, gazdasági, vallási) ügyeket saját maga intéz. ¹⁵
39.	önkormányzat politikája	gemeentelijk beleid	Az önkormányzat által alkalmazott eljárás mód. ²
40.	összehangolt munkamódszer	ketenaanpak	A prostitúció áldozatait segítő munkamódszer, melyet több község alkalmaz (pl.: Eindhoven, Groningen). Egy ilyen módszer például a loverboyok áldozatait segítő összehangolt munkamódszer. ²
41.	otthon végzett prostitúció	thuisprostitutie	A prostitúció azon formája, amikor a prostituált otthon (pl.: magánlakásban) végzi munkáját. ²
42.	prostituált	prostitutee	Olyan személy, aki nemi szolgáltatásait pénzért árulja. ¹⁶
43.	prostituáltak maximális számát meghatározó szabályozás	maximumbeleid	Szabályozás egy községen belül, mely azt határozza meg, hogy maximálisan hány prostituált dolgozhat törvényesen a területen. ²
44.	prostituáltak területe	prostitutiegebied	A terület, ahol a prostituáltak dolgoznak (pl.: türelmi zóna) ²
45.	prostitúció	prostitutie / prostitutiebranche / prostitutiesector	Az a tevékenység, amikor személyek (általában nők) pénz fejében szexuális szolgáltatásokat kínálnak. A munka történhet önként vagy kényszer alatt, egyedül vagy egy üzemeltető / futtató mellett dolgozva illetve szórakozóhelyen, bordélyházakban, magánlakásokban stb. Az eszkört tevékenységet is ide soroljuk. ^{2;17}

46.	randioldal	datingsite
Olyan internetes oldal, ahol (nem feltétlenül) egyedülálló személyek kapcsolatot kereshetnek. A kapcsolat jelenthet kizárólag szexkapcsolatot is. ²		
47.	swingerklub	parenclub
Olyan klubok, ahová nők és férfiak vagy párok látogatnak el, hogy szimpátia alapján szexuális kapcsolatot létesítsenek egymással vagy más párokkal, esetleg kukkolási szenvedélyüket éljék ki. A beszámoló szerint ezekben a klubokban prostitúciós tevékenység általában nem folyik. ¹⁸		
48.	szabály betartatása	naleving
A prostitúció kezelésére hozott szabályok betartása és betartatása. ²		
49.	szabályok kezelése	handhaving
A prostitúció kezelésére hozott szabályok kezelése. ²		
50.	szabályozás	regulering
A prostitúció kezelésére szolgáló szabályok meghozatala. ²		
51.	szaunaklub	saunaclub
Olyan klubok, ahol szaunák állnak a vendégek részére. A beszámoló szerint ezekben a klubokban prostitúciós tevékenység általában nem folyik. ²		
52.	szexmozi	seksbioscoop
Olyan mozi, ahol szexuális témájú filmeket vetítenek. (ford.) ¹⁹		
53.	szexuális kizsákmányolás	seksueel misbruik
A kizsákmányolás azon formája, mely a szexualitással kapcsolatos. ²		
54.	szexuális szolgáltatás	seksuele dienstverlening
Azon szolgáltatás, melyet a prostituáltak pénzért végeznek. ¹⁶		
55.	szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás	seksinrichting
Olyan vállalkozás, mely szexuális szolgáltatásokat nyújt. Több formája létezik, a helyhez kötött vállalkozásoktól (pl.: bordélyház) egészen a nem helyhez kötött vállalkozásokig (pl.: eskort). ²		

56.	testi bántalmazás	lichamelijke mishandeling
A "lelki bántalmazás" (kényszer, megszegényítés) mellett alkalmazott másik, fizikailag alkalmazott bántalmazási forma, mellyel a futtatók rákényszeríthetik a prostituáltakat a munkavégzésre. ²		
57.	törvényhozó hatalom	wetgever
Állami vagy területi szinten az a hatalom, amely a törvényeket hozza. ²		
58.	türelmi zóna	tippelzone
Olyan, a helyi vezetés által jóváhagyott terület, ahol a prostituáltak legálisan tevékenykedhetnek. (ford.) ²⁰		
59.	ügyfél	klant
A prostituáltak szolgáltatásait pénzért igénybe vevő személy. ²		
60.	utcai prostitúció	straatprostitutie
A prostitúció azon formája, melyet az utcán végeznek ²		
61.	üzemeltető	exploitant
A szexuális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás üzemeltetője. ²		
62.	vendéglátóipari egység	horecagelegenheid
Minden hotel, étterem és kávézó. A holland kifejezés a <u>hotel</u> - <u>restaurant</u> - <u>café</u> (hotel-étterem-kávézó) szavakból tevődik össze. (ford.) ²¹		

FORRÁSJEGYZÉK:

¹<http://www.easyzzp.nl/nieuws/betekenis-en-oorsprong-zzper/> (ford: B.D.I.)

²https://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CD4QFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.wodc.nl%2Fimages%2Fob249-volledige-tekst_tcm44-59936.pdf&ei=RugWVcfoCM3oaPP0gPAD&usg=AFQjCNE7NB84UJxGaIZt5A84U6PM3feBKw&sig2=BstNi5lqc8YdKgZE01UOvQ (ford: B.D.I.)

³<http://www.woorden-boek.nl/woord/mensenhandel> (ford: B.D.I.)

⁴<https://eszkortvilag.wordpress.com/> (ford: B.D.I.)

⁵<http://idegen-szavak.hu/illegalis>

⁶<https://thesaurus.politieacademie.nl/Thesaurus/Term/3683> (ford: B.D.I.)

⁷<http://www.woorden.org/woord/minderjarig> (ford: B.D.I.)

⁸http://www.kislexikon.hu/kizsakmanyolas_a.html

⁹<http://www.kislexikon.hu/erkolcs1.html>

- ¹⁰<http://idegen-szavak.hu/legalizál>
- ¹¹<http://www.nationaalrapporteur.nl/mensenhandel/loverboys/> (ford: B.D.I.)
- ¹²<http://www.cultureelwoordenboek.nl/index.php?lem=9595> (ford: B.D.I.)
- ¹³<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?conceptid=1003>
(ford: B.D.I.)
- ¹⁴<http://www.vallalkozasi-formak.hu/index.php/index.php/egyeni-vallakozas.html>
- ¹⁵http://wikiszotar.hu/wiki/magyar_ertelmezo_szotar/Önkormányzat
- ¹⁶<http://idegen-szavak.hu/prostituált>
- ¹⁷<http://idegen-szavak.hu/prostitució>
- ¹⁸<http://www.hoxa.hu/?p1=cikk&p2=1412>
- ¹⁹<http://www.elinea.nl/artikel/innoveren-in-plaats-van-masturberen> (ford: B.D.I.)
- ²⁰http://www.woordenlijst.eu/betekenis_tippelzone.htm (ford: B.D.I.)
- ²¹<http://www.woorden.org/woord/horeca> (ford: B.D.I.)
- (források letöltve: 2014. április 10.)

FELHASZNÁLT IRODALOM ÉS SEGÉDESZKÖZÖK

FORRÁSSZÖVEG

- Daalder, A.L. (2007): *Prostitutie in Nederland na opheffing van het bordeelverbod*. WODC, Den Haag.

Link:

https://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CDUQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.wodc.nl%2Fimages%2Fob249-volledige-tekst_tcm44-59936.pdf&ei=9S0qVcTGN5XVao-YgOAI&usg=AFQjCNE7NB84UJxGaIZt5A84U6PM3feBKw&sig2=7W8Jx7RY4b-hcOMuP7Fb-w (letöltve: 2014.09.01)

A FORDÍTÓI MEGJEGYZÉSEKHEZ FELHASZNÁLT IRODALOM

- Fontein, A.M. - Pescher-ter Meer A. (2005): *Nederlandse Grammatica voor Anderstaligen*. Stichting Nederlands Centrum Buitenlanders, Utrecht.
- Klaudy, Kinga (2009): *Bevezetés a fordítás gyakorlatába*. Scholastica, Budapest.

A FORRÁSNYELVI SZÖVEG ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSÉHEZ FELHASZNÁLT IRODALOM

- Daalder, A.L. (2007): *Prostitutie in Nederland na opheffing van het bordeelverbod*. WODC, Den Haag.
- Györke, Zoltán Dr. (2010): *Bevezetés a szaknyelvek tanulmányozásába* című előadása

Link:

https://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.jgypk.u-szeged.hu%2Ftamop%2Findex.php%3Foption%3Dcom_phocadownload%26view%3Dcategory%26id%3D3%3Aeloadasok%26download%3D13%3Agyorke-zoltan-bevezetes-a-szaknyelvek-tanulmanyozasaba%26Itemid%3D4&ei=dREpVcGxJcnhaNS6gdgG&usg=AFQjCNFvyzKvujToGa4Rh_Yg_3FMLjqUEA&sig2=ExFi8H9q1Y0jK1mpTVtWkw (letöltve: 2015.04.10.)

- Károly, Krisztina (2007): *Szövegtan és fordítás*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

A FORDÍTÁSNÁL FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- <http://bellevueholidayrentals.com/juridisch/> (22. old., 8-as lábjegyzet, ford: B.D.I., letöltve: 2014.09.15.)
- http://www.beleidsonderzoek.nl/VBO_Leden/DSP-groep.aspx?objectname=MemberShow&objectId=9&pgeId=229 (23. old., 9-es lábjegyzet, ford: B.D.I., letöltve: 2014. november 2.)
- <http://www.regioplan.nl/> (23. old., 10-es lábjegyzet, ford: B.D.I., letöltve: 2014. november 3.)
- <http://www.intraval.nl/> (23. old., 11-es lábjegyzet, ford: B.D.I., letöltve: 2014. november 3.)
- <http://www.nationalrapporteur.nl/mensenhandel/loverboys/> (28. old., 12-es lábjegyzet, ford.: B.D.I., letöltve: 2014. november. 10.)

- <https://www.rdw.nl/Particulier/Paginas/Wat-is-een-verblijfstitel.aspx?Path=Portal/Particulier/Het%20rijbewijs/Buitenlands%20rijbewijs%20omwisselen> (31. old., 14-es lábjegyzet, ford: B.D.I., letöltve: 2014. december 3.)
- <http://dare.uva.nl/cgi/arno/show.cgi?fid=19150> (34. old., 16-os lábjegyzet, ford: B.D.I., letöltve: 2015. január 20.)
- <http://www.nationaalrapporteur.nl/over/> (38. old., 17-es lábjegyzet, ford: B.D.I., letöltve: 2015. február. 02.)

FELHASZNÁLT SEGÉDESZKÖZÖK

PAPÍRALAPÚ SZÓTÁRAK

- Kammer, J. H. A. - Bosch-Ablonczy E. (főszerk.) (2007): *Magyar-Holland szótár*. Akadémiai kiadó, Budapest.
- Mollay, Erzsébet (főszerk.) (2003): *Holland-Magyar kézisztár*. Grimm Kiadó, Szeged.

INTERNETES SZÓTÁRAK

- Van Dale woordenboek (www.vandale.nl)
- Woorden.org Nederlands Woordenboek (www.woorden.org)